AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2009. november 30. *

A T-427/04. és T-17/05. sz. egyesített ügyekben,

a **Francia Köztársaság** (képviselik kezdetben: G. de Bergues, R. Abraham és S. Ramet, később: G. de Bergues, S. Ramet és E. Belliard, és végül: G. de Bergues, E. Belliard és A.-L. Vendrolini, meghatalmazotti minőségben)

a T-427/04. sz. ügy felperesének,

a **France Télécom SA** (székhelye: Párizs [Franciaország], képviselik kezdetben: A. Gosset-Grainville és L. Godfroid, később: L. Godfroid, S. Hautbourg, M. van der Woude avocats)

a T-17/05. sz. ügy felperesének,

* Az eljárás nyelve: francia.

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: J. Buendía Sierra és C. Giolito, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

a Franciaország által a France Télécom számára nyújtott állami támogatásról szóló, 2004. augusztus 2-i 2005/709/EK bizottsági határozat (HL 2005. L 269., 30. o.) megsemmisítése iránt benyújtott kérelme tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (harmadik tanács),

tagjai: J. Azizi elnök, E. Cremona és S. Frimodt Nielsen (előadó) bírák,

hivatalvezető: C. Kristensen tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. november 18-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

1. *Az állami támogatásokra alkalmazandó szabályok*

1 Az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében, ha az EK-Szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

2 Az EK 88. cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az Európai Közösségek Bizottsága – azt követően, hogy felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére – megállapítja, hogy egy állam által vagy állami forrásból nyújtott támogatás a 87. cikk értelmében nem egyeztethető össze a közös piaccal, vagy hogy az ilyen támogatást visszaélésszerűen használják fel, úgy határoz, hogy az érintett állam köteles a Bizottság által kitűzött határidőn belül a támogatást megszüntetni vagy módosítani.

3 Az EK 88. cikk (3) bekezdése a következők szerint rendelkezik:

„A Bizottságot az észrevételei megtételéhez szükséges időben tájékoztatni kell minden támogatás nyújtására és módosítására irányuló szándékról. Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ez a szándék a[z EK] 87. cikk értelmében nem egyeztethető össze a közös piaccal, haladéktalanul megindítja a (2) bekezdés szerinti eljárást. Amíg ebben az eljárásban végső határozat nem születik, az érintett tagállam a tervezett intézkedéseket nem hajthatja végre."

4 Az EK-Szerződés 94. cikkének (jelenleg EK 89. cikk) rendelkezései alapján a Tanács elfogadta az [EK 88. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK rendeletet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.).

5 A 659/1999 rendelet 1. cikke a következő fogalommeghatározásokat tartalmazza:

„E rendelet alkalmazásában:

a) a »támogatás«: bármely olyan intézkedés, amely megfelel az [EK 87. cikk] (1) bekezdésében megállapított összes feltételnek;

b) a »létező támogatás«

[…]

iv. olyan támogatás, amely létező támogatásnak tekintendő a 15. cikk szerint;

[…]

c) az »új támogatás«: olyan támogatás, azaz támogatási program és egyedi támogatás, amely nem létező támogatás […]

d) a »támogatási program«: olyan jogi aktus, amely alapján – anélkül, hogy további végrehajtási intézkedésre volna szükség – egyedi támogatásokat lehet megítélni azon vállalkozások számára, amelyeket a jogi aktusban általános vagy elvont módon jelöltek meg, illetve olyan jogi aktus, amelynek alapján a meghatározott projekthez nem kapcsolódó támogatást egy vagy több vállalkozásnak lehet megítélni határozatlan időre és/vagy meghatározatlan összegben;

e) az »egyedi támogatás«: olyan támogatás, amelyet nem egy támogatási program alapján ítéltek oda, és azon támogatás, amely támogatási program alapján kötelező bejelentés alá tartozik;

f) a »jogellenes támogatás«: olyan új támogatás, amelyet az [EK 88. cikk] (3) bekezdésének megsértésével vezettek be;

[…]

h) az »érdekelt fél«: olyan tagállam vagy személy, vállalkozás vagy vállalkozások társulása, amelyek, illetve akinek érdekeit a támogatás nyújtása érintheti, különösen a támogatás kedvezményezettje, a versenytárs vállalkozások és a szakmai szövetségek.”

6 A 659/1999 rendelet 13. cikkének (1) bekezdése alapján a jogellenes támogatásokra alkalmazandó 7. cikk (5) bekezdéséből következően „elutasító határozatban” állapítják meg, hogy egy ilyen támogatás nem egyeztethető össze a közös piaccal, és így azt nem lehet bevezetni.

7 A 659/1999/EK rendelet jogellenes támogatások visszatérítettésével kapcsolatos 14. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére [helyesen: a kedvezményezett általi visszatérítése érdekében] (a továbbiakban: »visszatérítési [helyesen: visszatéríttetési] határozat«). A Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését [helyesen: visszatéríttetését], amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével.

(2) A visszatérítési [helyesen: visszatéríttetési] határozat szerint visszatérítésre kerülő [helyesen: visszatéríttetendő] támogatás magában foglalja a Bizottság által megfelelő kamatlábbal meghatározott kamatot. A kamat attól a naptól esedékes, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, addig a napig, amíg visszafizetésre nem került.

(3) Az Európai Közösségek Bíróságának az [EK 242. cikk] értelmében hozott határozatának sérelme nélkül, a visszatérítést [helyesen: visszatéríttetést] késedelem nélkül és az érintett tagállam nemzeti joga szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, feltéve hogy e rendelkezések lehetővé teszik a Bizottság határozatának azonnali és hatékony végrehajtását. Ebből a célból és a nemzeti bíróságok előtt zajló eljárás esetén – a közösségi jog sérelme nélkül – az érintett tagállamok meghozzák a jogrendszerük szerint rendelkezésre álló szükséges intézkedéseket, beleértve az átmeneti intézkedéseket is."

8 A 659/1999 rendelet (14) preambulumbekezdése elévülési időt állapít meg, amelynek lejártát követően nincs helye a jogellenes támogatások visszatéríttetésének, a következők szerint: „mivel a jogbiztonság biztosítása érdekében indokolt egy 10 éves jogvesztő határidő [helyesen: elévülési idő] megállapítása a jogellenes támogatások tekintetében, amelynek lejárta után a visszatérítés [helyesen: visszatéríttetés] már nem rendelhető el".

9 Az elévülési idővel és az e határidő lejártának következményeivel kapcsolatos szabályokat a 659/1999/EK rendelet 15. cikke tartalmazza:

„(1) A Bizottság támogatás-visszatéríttetésre vonatkozó hatásköre tízéves jogvesztő határidőn [helyesen: elévülési időn] belül érvényesíthető [helyesen: gyakorolható].

(2) A jogvesztő határidő [helyesen: elévülési idő] azon a napon kezdődik, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezettnek egyedi támogatás formájában vagy támogatási program részét képező támogatás formájában nyújtják. A Bizottság vagy a Bizottság kérésére eljáró tagállam jogellenes támogatással kapcsolatos intézkedései megszakítják a jogvesztő határidőt [helyesen: elévülési időt]. A jogvesztő határidő [helyesen: elévülési idő] minden megszakítástól számítva újra indul. A jogvesztő határidőt fel kell függeszteni [helyesen: Az elévülési idő nyugszik], amíg a Bizottság határozata az Európai Közösségek Bírósága előtt függőben [helyesen: folyamatban] lévő eljárás alá tartozik.

(3) Minden támogatást, amellyel kapcsolatban a jogvesztő határidő [helyesen: elévülési idő] lejárt, létező támogatásnak kell tekinteni."

2. *A Bizottság határozathozatalára vonatkozó szabályok*

10 Az EK 219. cikk rögzíti a Bizottság határozathozatalára vonatkozó szabályokat. A cikk az alábbiak szerint rendelkezik:

„A Bizottság az [EK] 213. cikkben előírt számú tagjainak többségével jár el.

A Bizottság csak akkor ülésezhet érvényesen, ha az eljárási szabályzatában meghatározott számú tag jelen van."

11 A Bizottság eljárási szabályzatának (HL 2000. L 308., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 213. o.) a jelen ügyben alkalmazandó 1. cikke a következők szerint rendelkezik:

„A Bizottság e szabályzat szerint és az elnök által megállapított politikai iránymutatásoknak megfelelően testületként jár el."

12 A Bizottság eljárási szabályzatának 4. cikke rögzíti az alábbiakat:

„A Bizottság határozatait az alábbi módokon fogadja el:

a) az üléseken

c) a 13. cikk szerinti felhatalmazási eljárásban […]”.

13 A Bizottság eljárási szabályzata 13. cikkének második bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A Bizottság egy vagy több tagját […] megbízhatja, hogy az elnök egyetértésével fogadja, illetve fogadják el bármely jogi aktus vagy az egyéb intézmények elé terjesztendő javaslat végleges szövegét, amelynek lényeges tartalmát tanácskozásai során a Bizottság már meghatározta.”

A jogvita alapját képező tényállás

1. *A France Télécom létrehozása*

14 A felperes France Télécom SA a francia jog szerinti részvénytársaság, amelynek alapító okiratban foglalt célja különösen az elektronikus hírközlési szolgáltatások biztosítása a belső és nemzetközi kapcsolatokban, a közszolgáltatás körébe tartozó feladatok ellátása, és ezen belül adott esetben különösen a távközlési egyetemes közszolgáltatás és a kötelező szolgáltatások nyújtása, a nyilvánosság számára hozzáférhető elektronikus hírközlő hálózatok létrehozása, fejlesztése és működtetése, valamint a hangműsorszóró, televíziós vagy multimédiás szolgáltatásokat terjesztő hálózatok létrehozása és működtetése.

15 1990-ig a France Télécom által folytatott tevékenységek a ministère des Postes et Télécommunications (francia postaügyi és távközlési minisztérium) (PTT) egyik igazgatóságának hatáskörébe tartoztak. A France Télécomot *sui generis* közjogi jogi személyként 1991. január 1-jével hozta létre a postai és távközlési közszolgáltatás megszervezéséről szóló, 1990. július 2-i 90-568. törvény (JORF 1990. július 8., 8069. o.). A France Télécom nemzeti vállalatról szóló, 1996. július 26-i 96-660. sz. törvény (JORF 1996. július 27., 11398. o.) alapján 1998. december 31-én a France Télécom nemzeti vállalattá alakult, és a jelen jogvita alapját képező tényállás megvalósulásának idején alaptőkéjének több mint fele közvetlenül vagy közvetve az állam tulajdonában állt. A France Télécomra vonatkozó szabályokat tehát a 90-568. törvény állapította meg, egyebekben pedig – amennyiben az említett törvénnyel nem állt ellentétben – a részvénytársaságokra vonatkozó szabályozás vonatkozott rá.

2. *A France Télécomra kivetett iparűzési adó*

Az iparűzési adó általános rendszere

16 Az iparűzési adó helyi adó, amelynek szabályait törvény határozza meg, és az általános adókódex rögzíti.

17 Az általános adókódex 1447-I. és 1448-I. cikke alapján az adott évben valamennyi, önálló vállalkozóként rendszeresen szakmai tevékenységet végző természetes vagy jogi személynek iparűzési adót kell fizetnie, amely január 1-jén esedékes.

18 Ugyanezen kódex 1448. cikke értelmében az iparűzési adó megállapítására a kötelezettek hozzájárulási képessége alapján kerül sor, amelyet az általuk a kedvezményezett önkormányzat területén végzett tevékenységek mértékétől függő gazdasági kritériumok határoznak meg.

19 Ebből következően az iparűzési adó olyan adó, amelynek alapját nem a vállalkozás tevékenységéből származó nyereségből képzik, hanem a jelen jogvita alapjául szolgáló tényállás megvalósulásának időpontjában a kötelezett által azon településeken felhasznált termelési tényezők – tőke és munkaerő – értékének hányadosából, ahol az adókötelezettséget bevezették.

20 Így ugyanezen kódex 1467. cikke (1) bekezdésének az 1994-től 2002-ig terjedő időszakra bevezetett adókötelezettségre vonatkozóan hatályos szövege szerint a társasági adó alanyainak minősülő jogi személyek esetében az iparűzési adó alapja egyrészt a referencia-időszakban a kötelezett szakmai tevékenységét szolgáló tárgyi

eszközök bérleti értékéből, másrészt pedig a referencia-időszakban kifizetett bérek bizonyos hányadából tevődött össze.

21 Az általános adókódex 1467. A. cikkének megfelelően a fenti 20. pontban említett referencia-időszak az adókötelezettség keletkezésének évét megelőző utolsó előtti év, amennyiben a tevékenység végzése egybeesik a naptári évvel, vagy – ennek hiányában – amennyiben a tevékenység végzése lezárul az adókötelezettség keletkezésének évét megelőző utolsó előtti év során.

22 Az általános adókódex 1473. cikke rögzíti, hogy az iparűzési adót minden olyan településen be kell vezetni, amelyben a kötelezett helyiséggel vagy telekkel rendelkezik, tekintettel az ott található vagy oda kapcsolódó eszközök bérleti értékére és az alkalmazottaknak kifizetett bérekre.

23 A kötelezettség alapját az általános adókódex 1477. cikke alapján az adóalanynak kell bevallania.

24 Az adóalapra kivetett adómértékeket évenként szavazza meg az adót beszedő önkormányzatok döntéshozó szerve – vagyis főszabály szerint a városi, megyei és regionális tanács – az általános adókódex 1636. B. e. és az azt követő cikkekben foglalt feltételek szerint.

A France Télécomra alkalmazandó szabályok

Az általános szabályok szerinti adóztatás elve

25 A France Télécom és a La Poste (posta) létrehozásának alapjául szolgáló 90-568. törvény (lásd a fenti 15. pontot) IV. fejezete az adózással kapcsolatban különös szabályokat állapítja meg.

26 Az említett törvény 18. cikke akként rendelkezik, hogy a 19. és 21. cikkben foglalt kivételek figyelembevétele mellett a France Télécom az általános adókódex 1654. cikkében foglalt feltételek szerint köteles adót fizetni. E rendelkezés következtében a France Télécomnak az általános adózási feltételek szerint főszabály szerint minden olyan adót meg kell fizetnie, amelyek az ugyanolyan tevékenységet folytató magánvállalkozásokra érvényesek.

Az átalánybefizetés

27 A 19. cikk ezen elv alól elsőként egy átmeneti eltérést állapított meg. E rendelkezés alapján ugyanis a France Télécomra 1994. január 1-jéig kizárólag olyan adókat lehetett kivetni, amelynek alanya ténylegesen az állam volt. Ennek következtében a France Télécom nem minősült sem társasági adó, sem a helyi adók, köztük az iparűzési adó alanyának. Ennek ellentételezéseként a France Télécomnak 1991-től 1993-ig hozzájárulást kellett fizetnie, amelyet évente rögzített a költségvetési törvény olyan összegben, amelynek aktualizálás előtti alapja az 1989-es évre megállapított elkülönített távközlési költségvetés egyenlege volt (a továbbiakban: átalánybefizetés).

Különös adózási szabályok

28 A France Télécomra és a La Poste-ra 1994-től alkalmazandó helyi adókkal kapcsolatos szabályokat a 90-568. törvény 21. cikke állapította meg.

29 A 90-568. törvény 21. cikke I. pontjának rendelkezéseiből következően 1994-től az általános adókódex 1473. cikkétől eltérően (lásd a fenti 22. pontot) a France Télécomra a székhelye szerinti adó vonatkozott.

30 Az adó megállapítására az adókódex általános szabályai szerinti (a 21. cikk I. 2. pontja) adóalapra vetítve került sor, a helyi önkormányzatok által az előző évben megszavazott adómértékek országos súlyozott átlagából származó adómérték alkalmazásával (21. cikk I 4. pontja).

31 Ezenkívül 8% helyett 1,9%-ban állapították meg a France Télécomot terhelő igazgatási díj mértékét, vagyis azt az állam által levont kiegészítő összeget, amely az adóigazgatási szerveknél a feladatok megállapításával és az iparűzési adó helyi önkormányzatok részére történő behajtásával összefüggésben felmerült költségek kompenzálását szolgálta.

32 Az adó összege az államot illette meg, illetve az 1994-re megfizetett összeget meghaladó, a fogyasztói árindex alapján évente kiigazított hányadát az iparűzési adó országos kiegyenlítő alapjába kellett befizetni (a 21. cikk I. 6. pontja).

33 Ezeket az iparűzési adó megfizetésére vonatkozó különös szabályokat (a továbbiakban: különös adózási szabályok) az általános adókódex 1635e. cikke szabályozta. A különös adózási szabályok nem rendelkeztek hatályvesztésükről.

34 Mindazonáltal a France Télécom tekintetében a 2003. évi költségvetésről szóló, 2002. december 30-i 2002-1575. törvény 29. cikke alapján a 2003-tól kivetett adókra a különös adózási szabályok nem voltak alkalmazhatók.

3. *A közigazgatási eljárás*

35 2001. március 13-án az Association des collectivités territoriales pour le retour de la taxe professionnelle de France Télécom et de La Poste dans le droit commun (a területi önkormányzatok által a France Télécomra és a La Poste-ra kivetett iparűzési adó általános szabályok hatálya alá való visszavezetése érdekében létrehozott szövetség) panasszal élt a Bizottságnál, amely szerint a különös adózási szabályok a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősülnek. A panaszos különösen arra a bevételkiesésre hivatkozott, amelyet egyes településeken az adómérték országos súlyozott átlagának alkalmazása idézett elő.

36 E panasz nyomán 2001. június 8-án a Bizottság úgy határozott, hogy előzetes vizsgálati eljárást indít a különös adózási szabályokkal kapcsolatban, és ebben a tárgyban tájékoztatást kért a Francia Köztársaságtól.

37 A Francia Köztársaság 2001. szeptember 26-i levelében adott választ e tájékoztatáskérésre, jelezve, hogy a különös adózási szabályok nem minősülnek állami támogatásnak, mivel semmilyen előnyt nem biztosítottak a France Télécomnak, és nem jelentettek az állam számára semmilyen forrásveszteséget.

38 2003. január 30-án a Bizottság határozatot hozott arról, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján hivatalos vizsgálati eljárást indít, különösen a France Télécom 1991-től 1993-ig terjedő időszakra vonatkozó iparűzési adó alóli mentességével és a különös adózási szabályokkal kapcsolatban (a továbbiakban: eljárást megindító határozat). A Bizottság az eljárást megindító határozatról 2003. január 31-i levelében értesítette a Francia Köztársaságot. A francia hatóságok kérésére a Bizottság 2003. március 7-én e határozat javított változatát tartalmazó értesítést adott ki. Az eljárást

megindító határozatban a Bizottság 1994-től évi 1 milliárd francia frankra (FRF) becsülte a France Télécom számára biztosított előnyt (73. és 74. pont). Az eljárást megindító határozatot 2003. március 12-én tették közzé (HL C 57., 5. o.).

39 2003. április 4-én, majd 2003. május 15-én a Francia Köztársaság előterjesztette az eljárást megindító határozatra tett észrevételeit. A francia hatóságok különösen a támogatás összegének becslését vitatták, és kifejtették, hogy a France Télécomra alkalmazandó különös adózási szabályokat a maguk teljességében kell vizsgálni, következésképpen a Bizottság elemzésének figyelembe kell vennie a France Télécomra az 1991-től 1993-ig terjedő időszakra kivetett átalánybefizetést is. A Francia Köztársaság megítélése szerint ezenkívül a France Télécomra érvényes adószabályozás egészében véve nem minősült adómentességnek, hanem különös szabályok szerint bevezetett adózást jelentett, amely nem hozható összefüggésbe az állami támogatások problematikájával. E levelükben a francia hatóságok bemutattak egy statisztikai becslésekre alapozott első modellezést (a továbbiakban: 2003. május 15-i becslés), amelyből az tűnt ki, hogy az 1991-től 2002-ig terjedő időszakban a France Télécom aktualizálás nélkül legalább 1,4 milliárd euró összegű túladóztatására került sor.

40 Az eljárást megindító határozatot követően 2003. március 21. és április 30. között tizenegy érdekelt harmadik fél terjesztett észrevételeket a Bizottság elé. Ezzel szemben a France Télécom ebben a szakaszban nem terjesztett elő írásbeli észrevételeket. Ezen észrevételek Francia Köztársasággal való közlésére a 2003. május 16-i levélben került sor. Ezekhez a francia hatóságok 2003. június 30-i és július 29-i levelükben megjegyzéseket fűztek.

41 A Bizottság ezt követően további információkat kapott több érdekelt harmadik féltől is. 2003. szeptember 11-i levelében kiegészítő felvilágosítást kért a Francia Köztársaságtól. A francia hatóságok ezt a kérelmet 2003. október 20-i levelükben válaszolták meg. 2003. november 11-én újabb tájékoztatáskérést intéztek a Francia Köztársasághoz, amelyre az 2003. december 4-i levelében válaszolt. A Bizottság 2004. január 12-i levelében újabb tájékoztatást kért.

42 2004. január 22-én találkozóra került sor a Bizottság, a Francia Köztársaság és a France Télécom képviselői között.

43 2004. január 26-i levelében a Francia Köztársaság közölte a Bizottsággal a France Télécom által a 2003-as évre fizetendő iparűzési adó tényleges összegét. Ez az összeg alacsonyabbnak bizonyult azoknál a becsléseknél, amelyeken a 2003. május 15-i becslés alapul.

44 2004. február 2-án a Bizottság ismét tájékoztatáskéréssel fordult a Francia Köztársasághoz, amelyre az 2004. február 16-i levelében válaszolt.

45 Az érdekelt harmadik felek újabb észrevételeket terjesztettek elő 2004. március 19. és május 26. között. Ezeket 2004. május 3-án és június 14-én közölték a Francia Köztársasággal.

46 2004. június 1-jén a Bizottság tájékoztatást kért a Francia Köztársaságtól az iparűzési és társasági adón kívüli esetleges további olyan adókról, amelyek megfizetése alól a France Télécom 1991 és 1993 között mentesült.

47 2004. június 16-án a Bizottság és a France Télécom képviselőivel tartott találkozón a Francia Köztársaság képviselői előadták a 2004. június 1-jei levélben feltett kérdésre adott előzetes válaszukat.

48 A France Télécom 2004. június 22-én észrevételeket terjesztett elő.

49 2004. június 23-án találkozóra került sor a Bizottság, a Francia Köztársaság és a France Télécom képviselői között.

50 A France Télécom 2004. június 30-án és július 2-án újabb írásbeli észrevételeket terjesztett elő.

51 A 2004. július 5-én megküldött telefaxban a Francia Köztársaság – hangsúlyozva becslései közelítőleges jellegét – újabb modellezést nyújtott be azokról a költségvetési következményekről, amelyek az iparűzési adónak a France Télécomra 1991 és 2002 között alkalmazott szabályozásából származtak (a továbbiakban: 2004. július 5-i becslés). Ezen, a France Télécomra a 2003-as évben ténylegesen kivetett iparűzési adó összege alapján kiszámított új becslés azt mutatta, hogy a France Télécomot ezen időszak alatt aktualizálás nélkül több mint 1,7 milliárd euró összegű túladóztatás sújtotta.

52 2004. július 13-án, 15-én, 16-án és 19-én a Francia Köztársaság két magyarázó feljegyzést és kiegészítő információkat nyújtott be különösen a 2004. július 5-i becslés elkészítése során felhasznált módszerrel kapcsolatban.

4. *A megtámadott határozat*

53 A Bizottság tagjainak testülete 2004. július 19-én és 20-án tartott 1667. ülésén határozattervezetet hagyott jóvá, amely megállapította, hogy a France Télécom a rá vonatkozó különös adózási szabályok folytán az 1994-től 2002-ig terjedő időszakban állami támogatásban részesült (a továbbiakban: kérdéses támogatás), és felhatalmazta a versenyügyekért felelős tagját, hogy az elnökkel egyetértésben, „jogász-nyelvészi felülvizsgálatot" követően hozza meg a határozat francia nyelven hiteles végleges változatát.

54 2004. augusztus 2-án a Bizottság elfogadta a Franciaország által a France Télécom számára nyújtott állami támogatásról szóló C (2004) 3061 végleges határozatot (a továbbiakban: megtámadott határozat). Erről 2004. augusztus 3-án értesítették a Francia Köztársaságot. A megtámadott határozatnak a Francia Köztársasággal közölt változata az ezt megelőzően július 20-án a Bizottság tagjainak testülete által jóváhagyott változathoz képest bizonyos eltéréseket tartalmazott.

55 2004. szeptember 8-án a France Télécom kérelemmel fordult a Bizottsághoz az iránt, hogy küldje meg számára a megtámadott határozat Bizottság tagjainak testülete által jóváhagyott tervezetét és a megtámadott határozat Francia Köztársasággal közölt változatát.

56 2004. szeptember 14-i levelében a Bizottság Főtitkárságának szervezeti egységei elismerték e kérelem átvételét, és tájékoztatták a France Télécomot arról, hogy az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.) alapján tizenöt munkanapon belül választ fog kapni.

57 Minthogy a Bizottságtól nem érkezett válasz, 2004. október 28-án a France Télécom megerősítő kérelmet terjesztett elő az 1049/2001/EK rendelet 7. cikkének (4) bekezdése alapján.

58 A kért dokumentumokat 2004. november 11-én megküldték a France Télécomnak.

59 2005. január 19-én a Bizottság értesítette a Francia Köztársaságot arról a helyesbítésről, amellyel a 2004. július 19–20-án jóváhagyott szöveget állította helyre.

60 A megtámadott határozat helyesbített változatát 2005. október 14-én a 2005/709/EK szám alatt tették közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* (HL 2005. L 269., 30. o.).

61 A megtámadott határozatban a Bizottság először megállapította, hogy a 90-568. törvény 19. cikke alapján az 1991-től 1993-ig terjedő időszakra előírt átalánybefizetés úgy tekinthető, hogy az az egyébként ugyanezen évekre fizetendő iparűzési adó helyébe lépett. Ebből következően ezen időszak alatt az iparűzési adó alóli mentesség nem minősül állami támogatásnak (a (22)–(33) és (53) preambulumbekezdés).

62 Ezzel szemben a Bizottság úgy vélte, hogy az 1994 és 2002 között alkalmazott különös adózási szabályok állami támogatásnak minősülnek, amely abban testesül meg, hogy az az adókötelezettség, amely a France Télécomot az általános szabályok szerint terhelte volna, eltér attól az összegtől, amelyet iparűzési adóként ténylegesen kivetettek rá (a továbbiakban: adóterhek közötti eltérés). Ezen, az EK 88. cikk (3) bekezdésének megsértésével jogellenesen nyújtott új támogatás egyébiránt összeegyeztethetetlen a közös piaccal. Ebből következően vissza kell téríttetni (a megtámadott határozat (34)–(53) preambulumbekezdése).

63 A Bizottság a különös adózási szabályoknak az EK 87. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősítését a következőképpen indokolta.

64 Elsőként a Bizottság kifejtette azokat az indokokat, amelyek alapján álláspontja szerint el kellett utasítani a francia hatóságok arra vonatkozó érvét, hogy az 1994-től 2002-ig terjedő időszak tekintetében megállapított előny bőven megtérült a France Télécomra az 1991-től 1993-ig terjedő időszakban kirótt átalánybefizetések összege folytán (a megtámadott határozat (35)–(41) preambulumbekezdése).

65 Mindenekelőtt a Bizottság kifejtette, hogy a 90-568. törvény két, egymást követő és elkülönülő adószabályozást vezetett be: egyrészt egy mentességi szabályozást, amelyet 1991-től 1993-ig kellett alkalmazni, és amely az átalánybefizetéssel kiváltotta az általános szabályok szerinti adókat, köztük az iparűzési adót is; másrészt pedig egy – eredetileg 1994-től alkalmazandó – eltérést jelentő különös szabályt, amely az iparűzési adó tekintetében alacsonyabb adóterhekkel járt, és amely a 2003-ra megállapított adókötelezettséggel vesztette hatályát (a megtámadott határozat (36) és (38) preambulumbekezdése).

66 Ezt követően a megtámadott határozat (37) preambulumbekezdésében a Bizottság jelezte, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint egy vállalkozásnak adott támogatás nem kompenzálható valamely sajátos, ugyanazon vállalkozásra nehezedő teherrel (a Bíróság 173/73. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1974. július 2-án hozott ítélete [EBHT 1974., 709. o.]).

67 Következésképpen a Bizottság úgy vélte, hogy nem fogadhatja el a kompenzációt a France Télécom javára 1994 és 2002 között érvényesülő adóterhek közötti eltérés és az 1991 és 1993 között befizetett átalány között, mely utóbbi nem kapcsolódott az iparűzési adóhoz sem a 90-568. törvény különös rendelkezése alapján, sem kiszámításának módja szerint (a megtámadott határozat (38) preambulumbekezdése).

68 Ezen túlmenően a Bizottság megállapította, hogy a kérdéses átalánybefizetés nem tűnik adónak, hanem inkább a tőke tulajdonosa számára fizetett, eredményből való részesedéshez hasonlítható. E körülmények között a Bizottság csak kivételesen ismerte el, hogy ez a befizetés kompenzálja a France Télécom teljes mentességét az iparűzési adó megfizetése alól 1991 és 1993 között. Éppen ellenkezőleg, az általános szabályok szerinti jogalkalmazás arra vezethetett volna, hogy ez a mentesség állami támogatásnak minősül, amelynek összegét hozzá kellett volna adni az adóterhek közötti azon eltéréshez, amelyben a France Télécom a különös adózási szabályok értelmében 1994-től részesült (a megtámadott határozat (38) és (39) preambulumbekezdése).

69 Végül a Bizottság úgy vélte, hogy az az indokolás, amely szerint 1991 és 1993 között a France Télécom által az állam részére teljesített befizetésekkel kell kompenzálni

az 1994-től a javára érvényesülő csökkentett adóterheket, feltételezi a France Télécomra 1991 és 1993 között az általános szabályokhoz képest kirótt adótöbblet adójóváírássá történő átminősítését, ami a 90-568. törvényből nem következik. Ez az utólagos elméleti igazolás nem egyeztethető össze a francia adójog szokásos szabályainak alkalmazásával sem, hanem egyedüli célja az, hogy segítségével elkerülhető legyen a France Télécom részére nyújtott állami támogatás visszatéríttetése (a megtámadott határozat (41) preambulumbekezdése).

70 Másodsorban a Bizottság úgy vélte, hogy az adóterhek közötti eltérés előnyt biztosított a France Télécom számára olyan források révén, amelyek egyébként az állami költségvetés részét képezték volna, és ennélfogva állami támogatásnak minősül (a megtámadott határozat (42) preambulumbekezdése).

71 Harmadsorban a megtámadott határozat (43) és (44) preambulumbekezdésében a Bizottság jelezte, hogy az állami támogatás fennállását megállapító határozat szakaszában nem tudja figyelembe venni a Francia Köztársaság azon érvét, hogy a France Télécom tiszta előnyének meghatározásához tekintettel kell lenni a társasági adó alapjának csökkentésére, amelyet a magasabb összegű iparűzési adó befizetése vont maga után (az Elsőfokú Bíróság T-459/93. sz., Siemens kontra Bizottság ügyben 1995. június 8-án hozott ítélete [EBHT 1995., II-1675. o.]).

72 Negyedszer a Bizottság – elutasítva a Francia Köztársaság által előadott azon érveket, amelyek szerint a kérdéses támogatást nem lehet visszatéríttetni a 659/1999 rendelet 15. cikke szerinti elévülési szabályok alkalmazása miatt – megállapította, hogy a kérdéses támogatás új támogatásnak minősül, nem pedig létező támogatásnak (a (45) preambulumbekezdés).

73 A Bizottság elsőként jelezte, hogy a 659/1999 rendelet 15. cikkében foglalt elévülési idő lejárta nem vonja maga után azt, hogy valamely új támogatás létező támogatássá alakul, hanem mindössze azt zárja ki, hogy a Bizottság elrendelje a több mint tíz évvel az elévülés előtt nyújtott támogatások visszatéríttetését (a megtámadott határozat (46)–(48) preambulumbekezdése).

74 Másodsorban a Bizottság úgy érvelt, hogy a 90-568. törvény támogatási programot vezetett be, és az esetleges elévülés kizárólag az e program keretei között nyújtott támogatásokra vonatkozhat, és nem magára a programra. A határidő kezdő időpontja tehát az az időpont lesz, amikor a France Télécomnak az egyes támogatásokat ténylegesen nyújtották, azaz minden évben az iparűzési adó esedékességének időpontjában (a megtámadott határozat (49) preambulumbekezdése).

75 Harmadikként a Bizottság hozzátette, hogy a Francia Köztársasághoz intézett 2001. június 28-i tájékoztatáskérés megszakította az elévülési időt (a megtámadott határozat (50) preambulumbekezdése).

76 Következésképpen a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy mivel az első azonosított támogatást az 1994-es évre adták, vagyis 2001. június 28-át kevesebb mint tíz évvel megelőzően, a kérdéses támogatás teljes összegét vissza kell téríttetni (a megtámadott határozat (51) preambulumbekezdése).

77 Ötödikként a Bizottság kifejtette, hogy a francia hatóságok egyetlen pontos érvet sem hoztak fel a kérdéses támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének alátámasztására, és hogy nem lát olyan jogalapot, amely alapján a támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek lehetne nyilvánítani (az (52) preambulumbekezdés).

78 Ebből következően a megtámadott határozat (53) preambulumbekezdésében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy először is az iparűzési adónak az 1991 és 1993 közötti időszak során a France Télécomra alkalmazandó rendszere nem minősül állami támogatásnak, másodsorban pedig az adóterhek közötti azon eltérés, amely a különös adózási szabályok folytán a France Télécom javára 1994 és 2002 közötti időszakban érvényesült, a közös piaccal összeegyeztethetetlen és jogellenesen bevezetett állami támogatásnak minősül, amelyet ennélfogva vissza kell téríttetni.

79 Mindazonáltal a visszatéríttetendő összeget nem lehetett pontosan meghatározni, mivel a közigazgatási eljárás során a francia hatóságok különböző információkat közöltek. A Bizottság becslése alapján a visszatéríttetendő támogatás összege – kamatok nélkül – 798 millió euró és 1,14 milliárd euró között van (az (54)–(59) preambulumbekezdés).

80 A megtámadott határozat (54) preambulumbekezdésében a Bizottság hivatkozott az Adóügyi Főigazgatóság által a francia parlamentnek 2001 novemberében benyújtott jelentésre, amely szerint „a France Télécom adóztatási feltételeinek az iparűzési adó tekintetében való azonnali normalizálása változatlan adókulcs mellett közel 198 millió eurós adózási többletterhet jelentene a vállalkozás számára”.

81 Egyebekben a Bizottság a 2003. május 15-i becslésre támaszkodott, amelynek eredményeit a megtámadott határozat (54) preambulumbekezdésében foglalt táblázat tartalmazza. A Francia Köztársaság által közölt számok alapján a France Télécomot az általános szabályok szerint elméletben összesen terhelő adóteher 1994 és 2002 között 8,362 milliárd euró lett volna. A vállalkozásra ugyanezen évekre a különös adózási szabályok alapján ténylegesen kivetett adó összesen 7,222 milliárd euró volt. A France Télécom javára az 1994 és 2002 közötti időszakban érvényesülő adóterhek közötti eltérés tehát 1,14 milliárd euró.

82 Ezenkívül a Bizottság előadta, hogy a francia hatóságok 2004. január 29-i levelükben közölték az általános szabályok szerint a France Télécomra 2003-ban kivetett adó összegét (773 millió euró), továbbá megerősítették a 2003. május 15-i becslés megalapozottságát (a megtámadott határozat (55) preambulumbekezdése). A francia hatóságok csak a 2003. június 16-án és 23-án tartott találkozók alkalmával vitatták ezeknek a számoknak a megbízhatóságát (a megtámadott határozat (56) és (57) preambulumbekezdése).

83 2004. július 5-én a francia hatóságok újabb becslést nyújtottak be. Ez eltérő eredményeket tartalmazott, amelyeket a megtámadott határozat (58) preambulumbe-

kezdésében foglalt táblázat mutat be. A France Télécomot az általános szabályok szerint elméletben összesen terhelő adóteher 1994 és 2002 között 8,02 milliárd euróra változott. Az 1994 és 2002 közötti időszakban a France Télécom javára érvényesülő adóterhek közötti eltérés tehát 798 millió euró volt.

84 A közigazgatási eljárás során a Francia Köztársaság által közölt ellentmondó információk következtében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy nem lehet meghatározni a visszatérítendő összeget, amely kamatokkal növelve 798 millió és 1,14 millió euró közé esik. A Bizottság álláspontja szerint a pontos visszatérítendő összeget a francia hatóságoknak kell meghatározniuk a megtámadott határozat végrehajtása során a jóhiszemű együttműködési kötelezettségüknek megfelelően (a megtámadott határozat (59) és (60) preambulumbekezdése).

85 Mindezek alapján a megtámadott határozat rendelkező része a következő:

„*1. cikk*

Az állami támogatás, amelyet [a Francia Köztársaság] jogellenesen adott az EK 88. cikk (3) bekezdésével ellentétesen a France Télécomnak az erre a vállalatra alkalmazandó iparűzési adó rendszere révén az 1994. január 1. és 2002. december 31. közötti időszakban […], összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

2. cikk

(1) [A Francia Köztársaság] minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a France Télécommal visszafizettesse az első cikkben meghatározott támogatást.

(2) A visszafizettetésre [helyesen: visszatéríttetésre] haladéktalanul sor kerül, a nemzeti jog eljárásainak megfelelően, amilyen mértékben [helyesen: amennyiben] azok lehetővé teszik a jelen határozat azonnali és hathatós [helyesen: hatékony] végrehajtását.

(3) A visszafizettetendő [helyesen: visszatéríttetendő] támogatási összegek tartalmazzák a kamatokat, attól az időponttól kezdődően, amikor azokat a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, visszafizettetésük időpontjáig.

[…]

3. cikk

[A Francia Köztársaság] tájékoztatja a Bizottságot a jelen határozatról szóló értesítés időpontjától számított két hónapos határidőn belül azokról az intézkedésekről, amelyeket meghozni tervez, és azokról, amelyeket már meghozott, annak érdekében, hogy megfeleljen annak. Ehhez [a Francia Köztársaság] azt a kérdőívet használja majd, amely a jelen határozat mellékletét képezi.

4. cikk

A jelen határozatnak a Francia Köztársaság a címzettje.”

86 2006. október 25-én a Bizottság kötelezettségszegés megállapítása iránt keresetet nyújtott be abból a célból, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy a Francia Köztársaság – mivel az előírt határidőn belül nem hajtotta végre a megtámadott határozatot – nem teljesítette az e határozat 2. és 3. cikkéből, az EK 249. cikk negyedik bekezdéséből, valamint az EK 10. cikkből eredő kötelezettségeit.

87 A Bíróság a C-441/06. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2007. október 18-án hozott ítéletében (EBHT 2007., I-8887. o.) a Bizottság keresetét megalapozottnak találta.

Az eljárás és a felek kérelmei

88 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2004. október 13-án benyújtott keresetlevelével a Francia Köztársaság keresetet indított, amelyet T-427/04 szám alatt vettek nyilvántartásba.

89 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2005. január 10-én benyújtott keresetlevelével a France Télécom keresetet indított, amelyet T-17/05 szám alatt vettek nyilvántartásba.

90 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2008. május 23-án érkezett beadványával a France Télécom az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 50. cikkének 1. §-a alapján a T-427/04. és T-17/05. sz. ügyek egyesítését kérte a szóbeli szakasz lefolytatása és ítélethozatal céljából.

91 A Bizottság és a Francia Köztársaság erre a kérelemre 2008. június 16-án, illetve 19-én terjesztette elő észrevételeit.

92 Az Elsőfokú Bíróság harmadik tanácsának elnöke 2008. szeptember 19-i végzésével az eljárási szabályzat 50. cikkének megfelelően a szóbeli szakasz lefolytatása és ítélethozatal céljából egyesítette a T-427/04. és T-17/05. sz. ügyeket.

93 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság (harmadik tanács) írásbeli kérdéseket intézett a felekhez a fenti 87. pontban hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet jelen egyesített ügyekre gyakorolt hatásával, valamint a felek által ennek az ítéletnek tulajdonított következményekkel kapcsolatban, és határozott a szóbeli szakasz megnyitásáról.

94 A felek a rendelkezésükre álló határidőn belül megválaszolták az Elsőfokú Bíróság írásbeli kérdéseit. A Francia Köztársaság nevezetesen jelezte, hogy keresetének ötödik jogalapját visszavonja.

95 Az Elsőfokú Bíróság a 2008. november 18-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és az általa feltett szóbeli kérdésekre adott válaszaikat.

96 2009. március 24-i végzésével az Elsőfokú Bíróság (harmadik tanács) újból megnyitotta a szóbeli szakaszt abból a célból, hogy a Bizottsághoz kérdést intézzen, és hogy lehetővé

tegye, hogy a felperesek előterjesszék a Bizottság válaszaival kapcsolatos észrevételeiket. A Bizottság és a France Télécom a rendelkezésükre álló határidőn belül benyújtották válaszukat és előterjesztették észrevételeiket.

97 A Francia Köztársaság és a France Télécom azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– semmisítse meg a megtámadott határozatot;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

98 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– a kereseteket mint megalapozatlanokat utasítsa el;

– a felpereseket kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

1. *A megsemmisítésre irányuló jogalapok összefoglalása*

99 A Francia Köztársaság keresetének alátámasztása érdekében négy jogalapra hivatkozik. Az elsőt a Bizottság által elkövetett nyilvánvaló mérlegelési hibára és téves jogalkalmazására alapítja azzal kapcsolatban, hogy a Bizottság értékelése szerint az 1994 és 2002 között hatályos különös adózási szabályok előnyt biztosítottak a France Télécomnak. A Francia Köztársaság az általa felhozott második jogalap keretében a védelemhez való jogának megsértését állítja. A Francia Köztársaság harmadik jogalapjában amellett érvel, hogy a megtámadott határozat a kérdéses támogatás visszatéríttetésének elrendelésével megsértette a 659/1999 rendelet 15. cikkét. A másodlagosan előterjesztett negyedik jogalap azon alapul, hogy a megtámadott határozat sérti a bizalomvédelem elvét, mivel elrendeli a kérdéses támogatás visszatérítttetését.

100 A France Télécom öt jogalapot ad elő keresete alátámasztására. Az első jogalapot a védelemhez való jogának megsértésére alapítja. A France Télécom a négy részből álló második jogalapban arra hivatkozik, hogy a Bizottság a megtámadott határozat meghozatala során három kérdésben nyilvánvaló mérlegelési hibát vétett, és tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a France Télécom előnyben részesült. A harmadik jogalap a 659/1999 rendelet 15. cikkének megsértésén alapul. Az ugyanezen rendelet 14. cikkének megsértésére alapított negyedik jogalap két részből áll. Az első rész a bizalomvédelem elvének megsértésén alapul, minthogy az az intézkedés, amelynek kapcsán a visszatérítttetés elrendelésére sor került, nem minősül állami támogatásnak, a második rész pedig a jogbiztonság elvének megsértésével kapcsolatos, mivel a visszatérítttendő támogatás összegét nem lehet kiszámítani. A France Télécom ötödik jogalapjában úgy érvel, hogy – a helyesírási vagy nyelvhelyességi javítások kivételével – a Bizottság határozatainak meghozatalára vonatkozó szabályok megsértését jelenti, ha a megtámadott határozatot a Bizottság versenyügyekkel megbízott tagja azt követően módosítja, hogy a Bizottság tagjainak testülete azt elfogadta.

101 Az Elsőfokú Bíróság célszerűnek látja, hogy elsőként a France Télécom által előadott ötödik jogalapot vizsgálja meg, amely a Bizottság határozatainak meghozatalára vonatkozó szabályok megsértésével kapcsolatos.

2. *A Bizottság határozatainak meghozatalára vonatkozó szabályok betartásáról*

A felek érvei

102 A France Télécom ötödik jogalapjában úgy véli, hogy a Bizottság megsértette a kollegialitás elvét azzal, hogy felhatalmazta a versenyügyekkel megbízott tagját a megtámadott határozat végleges szövegét érintő „jogász-nyelvészi felülvizsgálat" lefolytatására, és nem ellenőrizte e felhatalmazás végrehajtását.

103 A France Télécom álláspontja szerint az EK 219. cikkből eredő kollegialitás elve a Bizottság tagjai határozathozatalban való részvételének egyenlőségén alapul. Ebből következően kizárólag tisztán helyesírási vagy nyelvhelyességi kiigazítást lehet még tenni a Bizottság tagjainak testülete által formálisan már elfogadott határozat szövegén, minden egyéb módosítás a testület kizárólagos hatáskörébe tartozik (a Bíróság C-137/92. P. sz., Bizottság kontra BASF és társai ügyben 1994. június 15-én hozott ítéletének [EBHT 1994., I-2555. o.] 68. pontja).

104 A France Télécom úgy érvel, hogy a jelen ügyben ezeket a szabályokat nem tartották be, mivel a Bizottság tagjai testületének 2004. július 20-i 1667. ülésén jóváhagyott változat és a Francia Köztársasággal 2004. augusztus 3-án közölt szöveg összevetése alapján két jelentős módosítás mutatható ki, amelyek jóval túllépnek az egyszerű helyesírási és nyelvhelyességi kiigazításokon.

105 Először, a megtámadott határozat közölt változatának (55) preambulumbekezdése tartalmazza az alábbi, a testület által jóváhagyott változatban nem szereplő mondatot:

„A Bizottság megjegyzi, hogy a 2004. január 29-i levél megerősíti a 2003. május 15-i levélben alkalmazott becslési módszer megalapozottságát."

106 Másodszor, a megtámadott határozat közölt változatának (59) preambulumbekezdéséből törölték az „indikatív" kifejezést, amely arra a sávra vonatkozott, amelybe a kérdéses támogatás összege esett.

107 Márpedig ezek a módosítások a megtámadott határozat alapvető jogi szempontjait érintik, nevezetesen a Bizottság által elfogadott becslési módszer megbízhatóságát, annak ellenére, hogy a tagok testülete úgy ítélte meg, hogy nemcsak összeget, de még sávot sem lehet véglegesen megállapítani. A szóbeli szakasz újbóli megnyitását követően az Elsőfokú Bíróság által feltett írásbeli kérdésekre adott válaszában a France Télécom megjegyezte, hogy az „indikatív" kifejezés kifejezetten a testület tanácskozása során került a szövegbe. Ezzel szemben a megtámadott határozat elfogadott változatának (55) preambulumbekezdéséhez fűzött azon mondat, amelyből úgy tűnik, hogy a Francia Köztársaság elismerte a France Télécomnak nyújtott előny meghatározására szolgáló módszerek megalapozottságát, olyan ténybeli pontatlanságot tartalmaz, amely a testület által jóváhagyott szövegben nem szerepelt. Ily módon a határozatban eszközölt módosítások a „kollegialitás elvének" megsértésével megváltoztatták a határozat értelmét.

108 Válaszában a France Télécom úgy érvel, hogy az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján a keresetlevél benyújtását követően a Bizottság egyszerű visszamenőleges hatályú módosító intézkedéssel nem orvosolhatja a megtámadott határozat lényeges hibáját.

109 A Bizottság előadja, hogy a megtámadott határozat testület által jóváhagyott és közölt változata közötti eltéréseknek nincs jelentősége, mivel nincs kihatásuk a határozat értelmére. Mindazonáltal 2005. január 19-én a határozat helyesbítésére került sor, amelyről még aznap értesítették a Francia Köztársaságot, és amely összhangba hozta a megtámadott határozat közölt változatának szövegét a Bizottság tagjainak testülete által az 1667. ülésen jóváhagyott határozattervezettel.

110 A tárgyaláson a Bizottság azzal magyarázta a Bizottság tagjainak testülete által jóváhagyott határozattervezet és a Francia Köztársasággal közölt változat közötti eltéréseket, hogy a tervezetnek a tagok általi jóváhagyását követő „jogász-nyelvészi felülvizsgálatot" tévedésből nem a testülethez benyújtott, hanem egy másik szöveg alapján végezték.

111 A szóbeli szakasz újbóli megnyitását követően az Elsőfokú Bíróság által feltett írásbeli kérdésekre adott válaszában a Bizottság először is úgy érvelt, hogy a tagjainak testülete 2004. július 19–20-án alapszöveget hagyott jóvá, és felhatalmazta a versenyügyekért felelős tagját, hogy az elnökkel egyetértésben állapítsa meg a megtámadott határozat végleges változatát, és azt fogadja el.

112 Ezt követően kifejtette, hogy mivel a 2004. július 19–20-i ülésen jóváhagyott határozattervezet és a megtámadott határozat 2004. augusztus 2-án elfogadott változata közötti formális eltérések nem érintették sem a megtámadott határozat alapjául szolgáló tényállást, sem a jogi érvelést, a Bizottság versenyügyekért felelős tagja nem lépte túl a testület által adott felhatalmazás kereteit.

113 A Bizottság végül jelezte, hogy mivel a megtámadott határozat 2004. augusztus 2-i változatát jogszerűen fogadták el, jogilag nem volt szükség helyesbítésre. A Bizottság ugyanakkor helyénvalónak látta, hogy helyreállítsa a testület által 2004. július 20-án

jóváhagyott tervezet szövegét, amelynek – megítélése szerint – a 2005. július 19-én elfogadott, a testület által külön is jóváhagyott helyesbítés kiadásával eleget is tett.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

114 Nem vitatott, hogy 2004. július 19–20-i ülésén a Bizottság tagjainak testülete jóváhagyta az indokolással ellátott határozattervezetet, amely megállapította a kérdéses támogatás jogellenességét és a közös piaccal való összeegyeztethetetlenségét, és elrendelte a visszatéríttetését. A testület felhatalmazta továbbá a versenyügyekért felelős tagját, hogy az elnökkel egyetértésben, „jogász-nyelvészi felülvizsgálatot" követően fogadja el a határozat végleges, francia nyelvű hiteles változatát. Ezt követően a megtámadott határozat elfogadására 2004. augusztus 2-án került sor, és azt 2004. augusztus 3-án közölték a Francia Köztársasággal.

115 A felek egyetértőleg elismerik, és az ügy irataiból is az tűnik ki, hogy a megtámadott határozatnak a Francia Köztársasággal 2004. augusztus 3-án közölt változata bizonyos eltéréseket mutatott a Bizottság tagjainak testülete által a megelőző július 19–20-i ülésen jóváhagyott szöveghez képest. Nem vitatott az sem, hogy ezeket az eltéréseket 2005. január 19-én helyesbítették. Ugyanezen a napon – azaz a jelen keresetek benyújtását követően – a Bizottság közölte a Francia Köztársasággal a megtámadott határozat e helyesbítéseket magában foglaló, egységes szerkezetbe foglalt változatát.

116 Az EK 219. cikk értelmében a Bizottság tagjainak többségével jár el. A kollegialitás ekként bevezetett elve a Bizottság tagjai határozathozatalban való részvételének egyenlőségén alapul, és különösen azt jelenti, hogy a határozatokat egyrészt közösen kell meghozni, valamint hogy politikai téren a testület valamennyi tagja együttesen felelős a meghozott határozatokért (a Bíróság 5/85. sz., AKZO Chemie és AKZO Chemie UK kontra Bizottság ügyben 1986. szeptember 23-án hozott ítéletének [EBHT 1986., 2585. o.] 30. pontja).

117 Noha a Bizottság a kollegialitás elvének megsértése nélkül felhatalmazhatja valamely tagját, hogy meghatározott típusú adminisztratív és igazgatási aktusokat fogadjon el (a fenti 116. pontban hivatkozott AKZO Chemie és AKZO Chemie UK kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 37. pontja), azok a határozatok, amelyekben a Bizottság állami támogatás fennállását állapítja meg, illetve ennek a közös piaccal való összeegyeztethetőségéről és a visszatéríttetés elrendelésének szükségességéről határoz, összetett ténybeli és jogi kérdések vizsgálatát igénylik, és főszabály szerint nem tekinthetők adminisztratív és igazgatási aktusnak (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-435/93. sz., ASPEC és társai kontra Bizottság ügyben 1995. április 27-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-1281. o.] 103–114. pontját). Ebből következik, hogy mivel az ilyen típusú határozatok rendelkező része és az EK 253. cikk alapján kötelező tartalmi elemként szereplő indokolása oszthatatlan egységet alkot, a kollegialitás elve alapján kizárólag a testület hatáskörébe tartozik, hogy az egyik elfogadásával egyúttal a másikról is döntsön (lásd analógia útján a fenti 103. pontban hivatkozott Bizottság kontra BASF és társai ügyben hozott ítélet 66. és 67. pontját).

118 Főszabály szerint tehát a Bizottság tagjai testületének hatáskörébe tartozik az állami támogatás fennállását és a közös piaccal való összeegyeztethetőségét megállapító határozatok végleges változatának elfogadása. Ezen elfogadást követően csak tisztán helyesírási vagy nyelvhelyességi kiigazításokat lehet tenni e határozat szövegében, mivel minden egyéb módosítás a testület kizárólagos hatáskörébe tartozik (lásd analógia útján a fenti 103. pontban hivatkozott Bizottság kontra BASF és társai ügyben hozott ítélet 68. pontját).

119 Ugyanakkor nincs kizárva, hogy a Bizottság eljárási szabályzatának a megtámadott határozat meghozatalakor hatályos szövege (HL 2000. L 308., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 213. o.) 13. cikkének második bekezdése alapján a Bizottság tagjainak testülete egy vagy több tagját azzal bízza meg, hogy fogadja, illetve fogadják el egy határozat végleges szövegét, amelynek lényeges tartalmát tanácskozásai során a testület már meghatározta. Amennyiben a testület ezzel a lehetőséggel él, a felhatalmazás szabályszerű végrehajtásának kérdésével megkeresett közösségi bíróság feladata annak megítélése, hogy úgy tekinthető-e, hogy a kérdéses határozatot annak valamennyi ténybeli és jogi elemében a testület hozta meg (lásd ebben az értelemben a fenti 117. pontban hivatkozott ASPEC és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 122. pontját).

120 A jelen ügyben a Bizottság tagjai testületének 2004. július 19–20-án megtartott 1667. ülésén készült jegyzőkönyv alapján a testület jóváhagyta a kérdéses támogatással kapcsolatos határozatot „a C (2004) 2651/12 dokumentumban foglaltak szerint", és „felhatalmazta [versenyügyekért felelős tagját], hogy [az elnökkel] egyetértésben, jogász-nyelvészi felülvizsgálatot követően fogadja el a kérdéses [határozat] végleges, francia nyelvű hiteles változatát". Márpedig a megtámadott határozat 2004. augusztus 2-án elfogadott, és a Francia Köztársasággal másnap közölt változata legalább két ponton eltért a Bizottság tagjainak testülete által jóváhagyott tervezettől. Meg kell tehát vizsgálni, hogy – amint azt a France Télécom állítja – ezek az eltérések olyan lényegesek-e, hogy ez alapján nem tekinthető úgy, hogy a megtámadott határozatot minden ténybeli és jogi elemében a Bizottság tagjainak testülete hozta meg.

121 Egyrészt a megtámadott határozat 2004. augusztus 2-án elfogadott változata az (55) preambulumbekezdés végén tartalmazta az alábbi, a Bizottság tagjainak testülete által jóváhagyott szövegben nem szereplő mondatot:

„A Bizottság megjegyzi, hogy a 2004. január 29-i levél megerősíti a 2003. május 15-i levélben alkalmazott becslési módszer megalapozottságát."

122 Másrészt a Bizottság tagjainak testülete által jóváhagyott szöveg (59) preambulumbekezdésének „a Bizottság […] úgy véli, hogy [a France Télécom] állami támogatásban részesült, amelynek indikatív összege 798 […] és 1140 millió [euró] között van a tőkére számítva" tagmondatában szereplő „indikatív" kifejezés kimaradt a megtámadott határozat 2004. augusztus 2-án elfogadott változatából.

123 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat 2004. augusztus 2-án elfogadott változata és a Bizottság tagjainak testülete által 2004. július 26-án jóváhagyott tervezet közötti eltéréseket – a Bizottság tárgyaláson tett szóbeli előadása alapján, amelyet a tárgyalást követően neki feltett kérdésekre adott válaszaihoz csatolt iratok is megerősítenek (lásd a fenti 111. pontot) – az okozta, hogy a testület tanácskozását követő „jogász-nyelvészi felülvizsgálatot" tévedésből nem a testület által

jóváhagyott, hanem egy másik szövegen végezték. Ugyanakkor magából a Bizottság tagjai testületének 1667. ülésén készült jegyzőkönyv szövegéből az következik, hogy a testület nem kívánta megállapítani a megtámadott határozat végleges szövegét, hanem e szöveg véglegesítésével – a Bizottság elnökével egyetértésben eljáró – versenyügyekért felelős tagját bízta meg.

124 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a szövegkörnyezet összefüggéseire tekintettel értelmezve a megtámadott határozat 2004. augusztus 2-án elfogadott változata (55) preambulumbekezdésének végéhez fűzött mondat egyszerű megjegyzésnek tekinthető, amely az azt megelőző mondatban foglalt megállapítást fejti ki, amely szerint a francia hatóságok „kihangsúlyozták, hogy ennek a számnak a visszavetítése az előző évekre az ő álláspontjukat igazolja és erősíti meg, mivel [a France Télécom] túladóztatását mutatja az általános szabályokhoz képest". A szóban forgó mondat tehát lényegét tekintve nem módosította a megtámadott határozat indokolását sem ténybeli, sem jogkérdésben.

125 Hasonlóképpen, önmagában nem bír jelentőséggel az „indikatív" kifejezés elhagyása a megtámadott határozat 2004. augusztus 2-án elfogadott változatának (59) preambulumbekezdéséből. A megtámadott határozat helyesbített változatának (59) preambulumbekezdésében szereplő „indikatív" szó ellenére ugyanis a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az ebben a cikkben szereplő minimumösszeget a visszatérítetendő támogatás minimumösszegének kell tekinteni. Ebből következően a Bíróság elutasította azt az érvet, amely szerint a megtámadott határozat (59) preambulumbekezdésében megállapított összegek csupán jelzésértékűek, és nem bírnak jogilag kötelező erővel (a fenti 87. pontban hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet 31., 33. és 35. pontja).

126 Egyébként a France Télécom tévesen érvel úgy a Bizottság válaszaira tett észrevételeiben, hogy az „indikatív" kifejezést a testület „foglalta bele" az általa jóváhagyott szövegbe. Ez a kifejezés ugyanis már szerepelt a testület elé benyújtott szövegváltozatban, amint azt az Elsőfokú Bíróság kérdéseit követően a Bizottság által megküldött iratok is tanúsítják.

127 E körülmények között nem ellentétes a Bizottság tagjai testületének kifejezett akaratával az „indikatív” kifejezés elhagyása a megtámadott határozat elfogadott változatának (59) preambulumbekezdéséből, és semmilyen módon nem változtatta meg a megtámadott határozat indokolásának tartalmát.

128 Így, miután a megtámadott határozat 2004. augusztus 2-án elfogadott változata és a Bizottság tagjainak testülete által 2004. július 19–20-án korábban jóváhagyott szöveg közötti formális eltérések nem hatottak ki a megtámadott határozat tartalmára, úgy tekinthető, hogy a határozatot valamennyi ténybeli és jogi elemében a testület hozta meg (lásd ebben az értelemben a fenti 117. pontban hivatkozott ASPEC és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 122. pontját). Ebből következően nem megalapozott a France Télécom azon állítása, amely szerint a Bizottság versenyügyekért felelős – és az elnökkel egyetértésben eljáró – tagja túllépte a testülettől kapott felhatalmazás kereteit, és amely szerint ennélfogva a megtámadott határozat meghozatalára a kollegialitás elvének megsértésével került sor.

129 E körülmények között – bár erre nem volt köteles – a Bizottságnak lehetősége volt arra – és meg is tette –, hogy a tagok testülete által elfogadott helyesbítéssel helyreállítsa a testület 2004. július 19–20-i ülésén jóváhagyott alapszöveget, és közölje a megtámadott határozat e helyesbítéseket tartalmazó, egységes szerkezetbe foglalt változatát, akár a felperesek keresetleveleinek benyújtását követően is.

130 Ebből következően a France Télécom által hivatkozott ötödik jogalapot el kell utasítani.

3. *A Francia Köztársaság védelemhez való jogának tiszteletben tartásáról*

A felek érvei

131 A Francia Köztársaság második jogalapjában azt állítja, hogy a Bizottság a megtámadott határozatot a kontradiktórius eljárás elvének és a Francia Köztársaság védelemhez való jogának megsértésével fogadta el.

132 Emlékeztet arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a védelemhez való jog tiszteletben tartása minden olyan eljárásban, amelyet valamely személlyel szemben indítottak, és neki sérelmet okozó intézkedésekhez vezethet, a közösségi jog egyik alapelvét képezi, és ezt a jogot külön szabályozás hiányában is biztosítani kell. Ezen elv megköveteli, hogy az a személy, aki ellen a Bizottság közigazgatási eljárást indított, lehetőséget kapjon arra, hogy kifejtse álláspontját a hivatkozott tények és körülmények valóságtartalma és relevanciája, valamint azon iratok tekintetében, amelyekkel a Bizottság alátámasztja a közösségi jog megsértésére vonatkozó állítását (a Bíróság 40/85. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1986. július 10-én hozott ítéletének [EBHT 1986., 2321. o.] 28. pontja).

133 A Francia Köztársaság úgy érvel, hogy azt követően, hogy a Bizottság indító határozatában a 90-568. törvény 18–21. cikkével bevezetett szabályozást „eltérő adószabályozásnak" minősítette, az átalánybefizetés részben nem adójellegére alapítva utasította el egyrészt az 1991-től 1993-ig terjedő időszak, másrészt az 1994-től 2002-ig terjedő időszak közötti kompenzációt. Márpedig a közigazgatási eljárás során nem merült fel az az érv, amely szerint az átalánybefizetés részben az eredményből való részesedésnek minősül, és a Francia Köztársaság ennek kapcsán semmilyen észrevételt nem tehetett. Ez az érv képezi a megtámadott határozat alapját, ezért azt meg kell semmisíteni.

134 A Francia Köztársaság szerint nem teszi lehetővé a védelemhez való jogra alapított jogalap elutasítását az a körülmény, hogy a közigazgatási eljárás során lehetősége volt vitatni a Bizottság azon átmeneti álláspontját, amely szerint az átalánybefizetés teljes egészében az eredményből való részesedésnek tekinthető, mivel egyrészt a megtámadott határozatban a Bizottság nem minősítette a szóban forgó befizetést részesedésnek – hanem úgy ítélte meg, hogy részben adó, részben részesedés –, másrészt pedig ez a vegyes minősítés, amelyet nem vitathatott a megtámadott határozat meghozatala előtt, meghatározó kihatással volt az eljárás eredményére.

135 A Bizottság vitatja ezeket az állításokat.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

136 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a védelemhez való jog tiszteletben tartása minden olyan eljárásban, amelyet valamely személlyel szemben indítottak, és neki sérelmet okozó intézkedésekhez vezethet, a közösségi jog egyik alapelvét képezi. Ezen elv megköveteli, hogy az a személy, aki ellen a Bizottság közigazgatási eljárást indított, lehetőséget kapjon arra, hogy ezen eljárás során kifejtse álláspontját a hivatkozott tények és körülmények valóságtartalma és relevanciája, valamint azon iratok tekintetében, amelyekkel a Bizottság alátámasztja a közösségi jog megsértésére vonatkozó állítását (a fenti 132. pontban hivatkozott Belgium kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 28. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-65/96. sz., Kish Glass kontra Bizottság ügyben 2000. március 30-án hozott ítéletének [EBHT 2000., II-1885. o.] 32. pontja, valamint a T-228/99. és T-233/99. sz., Westdeutsche Landesbank Girozentrale és Land Nordrhein-Westfalen kontra Bizottság egyesített ügyekben 2003. március 6-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-435. o.] 121. pontja).

137 Márpedig emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság köteles hivatalos vizsgálati eljárást indítani, amennyiben valamely előzetes vizsgálat végeztével komoly kétségei vannak

a kérdéses intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségéről. Ebből következően a Bizottság nem kötelezhető arra, hogy az ezen eljárás megindításáról szóló közleményében a kérdéses intézkedésre vonatkozó végleges elemzést terjesszen elő. Szükséges azonban, hogy a Bizottság kielégítően határozza meg vizsgálatának keretét annak érdekében, hogy lehetővé tegye, hogy az eljárás alá vont tagállam kifejthesse álláspontját a kérdéses intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetősége kérdésében határozó végleges bizottsági határozat indokolását megalapozó ténybeli és jogi elemek összességéről (lásd ebben az értelemben analógia útján az Elsőfokú Bíróság T-354/99. sz., Kuwait Petroleum [Hollandia] kontra Bizottság ügyben 2006. május 31-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-1475. o.] 85. pontját).

138 Ennélfogva pusztán az a körülmény, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság megváltoztatta az átalánybefizetés jellegével kapcsolatos elemzését, csak akkor eredményezi a Francia Köztársaság védelemhez való jogának megsértését, ha az eljárást megindító határozatban foglalt, vagy később a közigazgatási eljárásban a kontradiktórius vita során szolgáltatott információk nem tették lehetővé, hogy a francia hatóságok hatékonyan vitassák a megtámadott határozatban szereplő ténybeli és jogi elemek összességét. Ezzel szemben a megtámadott határozat és az eljárás megindításáról szóló határozat közötti azon eltérések, amelyek abból adódnak, hogy a Bizottság egészben vagy részben átvette a Francia Köztársaság érveit, nem eredményezhetik e tagállam védelemhez való jogának megsértését.

139 Meg kell állapítani, hogy azáltal, hogy az eljárás megindításáról szóló határozat (63) preambulumbekezdése jelzi, hogy az átalánybefizetés „inkább [a France Télécom] működési eredményeiből eredő befizetésnek tűnik, mint az iparűzési adó [France Télécomra] kivetett sajátos módjának”, a Bizottság lehetővé tette, hogy a Francia Köztársaság a közigazgatási eljárás során vitassa az említett befizetés jellegét. Egyébként a francia kormány tárgyaláson tett kijelentéseiből az következik, hogy az eljárás során érintették az egyrészt a tagállam állítása szerint e befizetés folytán jelentkező túladóztatás, másrészt pedig a France Télécomnak az iparűzési adó alóli 1991-től 1993-ig terjedő mentessége, valamint az 1994 és 2002 között a javára érvényesülő adóterhek közötti eltérés közötti esetleges kompenzáció lehetőségének a kérdését. Márpedig a Bizottság az eljárást megindító határozatban éppen arra tekintettel nem

fogadta el az átalánybefizetés és a France Télécom által 1991 és 1993 között fizetendő iparűzési adó közötti kompenzációt, hogy az előbbi adójellegét nem ismerte el. Így az eljárást megindító határozatban foglalt információk lehetővé tették, hogy a Francia Köztársaság vitassa a Bizottság minősítését az átalánybefizetésre vonatkozóan.

140 E körülmények között az a tény, hogy bár a Bizottság az eljárást megindító határozatban teljes egészében vitatta az átalánybefizetés adójellegét, de a megtámadott határozatban már módosította elemzését, úgy ítélve meg, hogy e befizetés vegyes, részben adó, részben nem adó jellegű, nem jelenti azt, hogy a Bizottság nem tett eleget azon kötelezettségének, hogy kielégítően határozza meg vizsgálatának keretét ahhoz, hogy lehetővé tegye, hogy a Francia Köztársaság kifejthesse álláspontját a megtámadott határozat indokolását megalapozó ténybeli és jogi elemek összességéről.

141 Ezen túlmenően, amint arról szó esett, a Bizottság az eljárást megindító határozatban vitatta, hogy az átalánybefizetés adónak tekinthető, és ezért kezdetben úgy vélte, hogy első megközelítésben nem fogadható el, hogy ez a befizetés az 1991 és 1993 között fizetendő iparűzési adó helyébe lépett, ebből következően a France Télécom iparűzési adó alóli teljes mentessége, amely ebben az időszakban érvényesült, állami támogatásnak minősíthető. Ezzel szemben a megtámadott határozatban végül fenntartott „vegyes" minősítés eredményeképpen a Bizottság elfogadta az 1991 és 1993 között a France Télécom által fizetendő iparűzési adó átalánybefizetéssel történő helyettesítését. Így a megtámadott határozat és az eljárást megindító határozat közötti eltérések abból erednek, hogy a Bizottság részben elfogadta a Francia Köztársaság érveit a közigazgatási eljárás során, ennek folytán ezen tagállam vonatkozásában nem sérülhetett a védelemhez való jog.

142 Ebből következően nem megalapozott a Francia Köztársaság azon állítása, hogy sérült a védelemhez való joga, ennélfogva az általa felhozott második jogalapot el kell utasítani.

4. *A France Télécom eljárási jogainak tiszteletben tartásáról*

A felek érvei

143 Noha a France Télécom elismeri, hogy a Bizottság által az állami támogatások tárgyában indított eljárás során az érdekelt felek nem rendelkeznek a határozat címzett tagállamával azonos jogokkal, ugyanakkor úgy véli, hogy sérült a védelemhez való joga, amelynek tiszteletben tartása minden olyan eljárásban, amelyet valamely személlyel szemben indítottak, és neki sérelmet okozó intézkedésekhez vezethet, a közösségi jog egyik alapelvét képezi, és ezt a jogot külön szabályozás hiányában is biztosítani kell.

144 Első jogalapjában azt állítja, hogy nem volt lehetősége arra, hogy hatékonyan előadja észrevételeit az átalánybefizetés „vegyes" jellegével kapcsolatban, amelyre a Bizottság a kérdéses támogatás fennállását alapozta a megtámadott határozatban (a megtámadott határozat (31)–(33) preambulumbekezdése). A Bizottság korábban sem az eljárást megindító határozatban, sem az ezt követő iratokban, sem pedig az eljárás folyamán megtartott találkozók során nem engedett arra következtetni, hogy hajlik arra, hogy ezt a befizetést részben adójellegűnek, részben a tulajdonosnak való átruházásnak minősítse. Ellenkezőleg, e befizetést az eljárást megindító határozat adónak minősítette, és így a Bizottság megállapította, hogy a 90-568. törvény az 1991-től 2002-ig terjedő időszakra egységes adószabályozást vezetett be (az eljárást megindító határozat 33. pontja). A megtámadott határozat tehát olyan tényeken és megfontolásokon alapul, amelyekkel kapcsolatban a France Télécom nem fejthette ki álláspontját. Ebből következően a Bizottság nem hivatkozhat vele szemben arra, hogy nem tett írásbeli észrevételeket az eljárást megindító határozatot követően, a 2004 júniusában tartott találkozók tárgya pedig nem a kompenzáció kérdése volt, hanem az állítólagos állami támogatás kiszámítása.

145 A Bizottság vitatja ezeket az állításokat.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

146 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az állami támogatások tárgyában indított közigazgatási eljárás csak az érintett tagállammal szemben folyik. A támogatások által kedvezményezett vállalkozásokat csak „érdekelteknek" tekintik ezen eljárásban (lásd ebben az értelemben a fenti 136. pontban hivatkozott Westdeutsche Landesbank Girozentrale és Land Nordrhein-Westfalen kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 122. pontját, és a fenti 137. pontban hivatkozott Kuwait Petroleum [Hollandia] kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 80. pontját).

147 Ez az ítélkezési gyakorlat az érdekeltekre alapvetően a Bizottság információforrásának szerepét osztja az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti közigazgatási eljárásban. Ebből következően az érdekeltek, akik az eljárás alá vont személyeket megillető védelemhez való jogra nem hivatkozhatnak (lásd a fenti 136. pontot), csupán azon joggal rendelkeznek, hogy a közigazgatási eljárásban az eset körülményeire tekintettel megfelelő mértékben részt vehetnek (az Elsőfokú Bíróság T-371/94. és T-394/94. sz., British Airways és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1998. június 25-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-2405. o.] 59. és 60. pontja, valamint a fenti 136. pontban hivatkozott Westdeutsche Landesbank Girozentrale és Land Nordrhein-Westfalen kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 125. pontja).

148 Egyébként az ítélkezési gyakorlat szerint, noha a Bizottság nem kötelezhető arra, hogy az ezen eljárás megindításáról szóló közleményében a kérdéses támogatásra vonatkozó végleges elemzést terjesszen elő, szükséges azonban, hogy a Bizottság kielégítően határozza meg vizsgálatának keretét annak érdekében, hogy az érdekelteket ne fossza meg az észrevételeik megtételéhez való joguktól (a fenti 137. pontban hivatkozott Kuwait Petroleum [Hollandia] kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 85. pontja).

149 Ugyanakkor az érdekeltek információhoz való joga nem terjeszkedhet túl a Bizottság általi meghallgatásukhoz való jogukon. Különösen nem terjeszkedhet addig az általános jogosultságig, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás során felmerült valamennyi esetlegesen jelentős kérdéssel kapcsolatban kifejezhessék véleményüket (lásd az Elsőfokú Bíróság

elnökének a T-198/01. R. sz., Technische Glaswerke Ilmenau kontra Bizottság ügyben 2002. április 4-én hozott végzésének [EBHT 2002., II-2153. o.] 84. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

150 Ezen elvekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a kérdéses támogatást pontosan azonosító indító határozatot a Hivatalos Lapban közzétették (lásd a fenti 38. pontot). Következésképpen a France Télécom figyelmét kellőképpen felhívták arra, hogy vizsgálati eljárás van folyamatban, és lehetővé tették, hogy minden olyan észrevételt megtegyen, amelyet hatékonynak vél.

151 Ezen túlmenően azáltal, hogy a Bizottság az eljárást megindító határozatban jelezte, hogy az átalánybefizetést a működési eredményekből való részesedésnek tekinti, lehetővé tette a France Télécom számára, hogy az említett befizetés jellegét hatékonyan vitassa (lásd a fenti 139. pontot).

152 Nem helytálló az az érvelés sem, amely egyrészt az eljárást megindító határozat 29. és 33. pontja, másrészt ugyanezen határozat 63. pontja közötti állítólagos ellentmondáson alapul. Noha az eljárást megindító határozat 29. pontjában a Bizottság valóban az „általános szabályokon kívül eső adószabályozás” kifejezést alkalmazta, a határozat egészéből világosan kitűnt a Bizottság azon szándéka, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás megindításának szakaszában kizárja az átalányadó és a France Télécom által 1991 és 1993 között fizetendő iparűzési adó közötti kompenzáció lehetőségét. Ily módon a France Télécomnak lehetősége volt arra, hogy előterjesszen bármilyen, e kompenzáció elfogadtatását célzó észrevételt.

153 Ebből következően a France Télécom első jogalapját el kell utasítani.

5. *Az állami támogatás fennállásáról*

A felek érvei

Az adórendszer általános szerkezetére alapított igazolások fennállásáról

154 A France Télécom az általa felhozott második jogalap első részében úgy érvel, hogy a különös adózási szabályokat az adórendszer általános szerkezetéből következő megfontolások igazolták, és ebből következően nem teljesül a kérdéses intézkedés vonatkozásában a szelektivitás feltétele (az Elsőfokú Bíróság T-346/99–T-348/99. sz., Diputación Foral de Álava kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. október 23-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-4259. o.] 58. pontja). Az állami támogatási szabályoknak a vállalkozások közvetlen adóztatásával kapcsolatos intézkedésekre történő alkalmazásáról szóló, 1998-ban közzétett közleményében (HL C 384., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. kötet, 1. fejezet, 277. o.) egyébként a Bizottság elismerte, hogy azok az intézkedések, „amelyeknek a gazdasági alapjai szükségessé teszik azokat az adórendszer működéséhez és hatékonyságához", nem tekinthetők szükségszerűen állami támogatásnak.

155 Márpedig a különös adózási szabályok egyetlen célja az volt, hogy fenntartsa a forrásoknak azt a szintjét, amelyet a PTT igazgatása biztosított az államnak azt megelőzően, hogy közjogi jogi személlyé alakították volna, és hogy elkerülje ezen források átcsoportosítását az államtól a helyi önkormányzatoknak, szem előtt tartva azt is, hogy milyen nehézséget okoz a településenkénti adóztatás 1991-ben kezdődő bevezetése. Ezeket az intézkedéseket tehát az adórendszer szerkezete igazolta, és ezért nem minősülnek állami támogatásnak.

156 A Bizottság úgy érvel, hogy ahhoz, hogy eldönthető legyen, hogy egy olyan szelektív előnyt biztosító intézkedés, mint a különös adózási szabályok, igazolható-e a rendszer jellegéből vagy szerkezetéből következő megfontolásokkal, általában a francia adórendszer, és ezen belül különösen az iparűzési adó rendszerének objektív elemzése lenne szükséges. Ebben a kérdésben a bizonyítási teher a tagállamon nyugszik. Ennek kapcsán a Bizottság Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnoknak a C-6/97. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványára (a Bíróság 1999. május 19-én hozott ítélete, EBHT 1999., I-2983. o.) hivatkozik.

157 Márpedig a Francia Köztársaság sem a közigazgatási eljárás során, sem az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott keresetében nem hivatkozott a jelen ügyben olyan igazolásra, mint amelyet a France Télécom az általa felhozott második jogalap első részében előad. A Bizottság a maga részéről nem lát olyan indokot, amely azt támasztaná alá, hogy a France Télécom számára biztosított előnyös bánásmód a Franciaországban érvényben lévő iparűzési adó rendszeréből fakadó bárminemű követelményből ered.

Az átalánybefizetés jellegéről

158 A Francia Köztársaság először is azt állítja, és a France Télécom is arra hivatkozik az általa felhozott második jogalap második részében, hogy a France Télécomra 1991 és 1993 között kivetett befizetési kötelezettség tisztán adójellegű a 90-568. törvény 18. és 19. cikke értelmében.

159 A Francia Köztársaság és a France Télécom mindenekelőtt azt állítják, hogy a 90-568. törvény azon rendelkezései, amelyek a France Télécom által 1991 és 1993 közötti időszakban az állam általános költségvetése javára teljesítendő befizetéssel kapcsolatosak, azaz a 90-568. törvény 18. és 19. cikke, az „Adózási szabályok” címet viselő IV. fejezetben kaptak helyet, és kizárólagos céljuk az volt, hogy olyan adóbevételeket juttassanak az állami költségvetés számára, amelyek nagysága összemérhető azokkal a forrásokkal, amelyeket a France Télécom létrehozását megelőzően a PTT igazgatása által elért többlet jelentett.

160 A felperesek a Nemzetgyűlés termelési és kereskedelmi bizottságának előadója, Fourré által készített, a végül a 90-568. törvényként elfogadott törvényjavaslatról szóló, 1990. április 11-i 1229. sz. jelentésre hivatkoznak. Eszerint a 90-568. törvény 19. cikkében foglalt, az általános szabályoktól való eltérést azon törekvés igazolta, hogy különadó útján olyan forrásokat biztosítsanak az állami költségvetés számára, amelyek a PTT igazgatása által a France Télécom létrehozását megelőzően teljesített befizetésekhez mérhetők. Ezt meghaladóan a különös adózási szabályok fenntartását a forgalom várható bővülésének figyelembevételével megállapított szükséges időre kellett korlátozni, hogy a France Télécom általános szabályok szerinti adóztatása az egyedi befizetéshez hasonló nagyságú bevételeket eredményezzen.

161 A 90-568. törvény 19. cikkében foglalt átalánybefizetés tehát adójellegű, figyelemmel az említett törvény szövegében elfoglalt helyére és tárgyára. Ugyanis valamennyi olyan általános szabályok szerinti adó helyébe lép, amelyet a France Télécomnak különös adózási szabályok hiányában fizetnie kellett volna. A megtámadott határozat (28), (29) és (36) preambulumbekezdésében egyébként a Bizottság elismerte, hogy az egyedi befizetés „egy adó jellemző jegyeit foglalja magában".

162 A Francia Köztársaság és a France Télécom ezt követően kifogásolja „a működési eredményekből való részesedésnek" minősítést, amelyre a Bizottság a megtámadott határozat (27) preambulumbekezdésében jutott.

163 Egyrészt a Francia Köztársaság vitatja a megtámadott határozat (24) preambulumbekezdésében alkalmazott, a „PTT által az államnak 1989-ben és 1990-ben fizetett juttatás" és az átalánybefizetés közötti összevetés relevanciáját.

164 A PTT igazgatása által fizetett hozzájárulás az állami költségvetés bevételeihez ugyanis a nemzeti költségvetési szabályokból következett, amelyek alapján az elkülönített költségvetések egyenlege – így a PTT-é is – az általános költségvetést illeti további igazgatási döntés, például osztalékfizetés vagy adóztatás nélkül. A jogi autonómiával rendelkező közjogi jogi személyként működő France Télécom helyzete azonban nem vethető össze a korábbi helyzettel, amelyben a PTT államigazgatási közszolgáltató volt.

165 Másrészt jellegénél fogva az átalánybefizetés tisztán adójellegű, és ez a minősítés kizárja, hogy akár csak részben is a működési eredményekből való részesedésről lehessen beszélni.

166 Először, ezen befizetés jogalkotói aktuson alapult, ugyanis az adózást előíró szabályt a 90-568. törvény 19. cikke rögzítette, a befizetés éves összegét pedig minden évben

a költségvetésről szóló törvényben határozták meg. Ezzel szemben az egyszerű osztalékfizetés nem igényelt volna törvényi szabályozást.

167 Másodszor, a tevékenység eredményének ismertté válását megelőzően nem lehetett meghatározni az osztalék vagy a működési eredményekből való részesedés összegét. Márpedig az átalánybefizetés maximális összegét a 90-568. törvény hatálybalépésének időpontjában rögzítették, és a költségvetési törvényekben 1991 és 1993 között a France Télécomra ténylegesen kirótt összeg minden évben megegyezett a 90-568. törvény 19. cikkében foglalt maximummal. Ezzel szemben az osztalék összege a pénzügyi évben ténylegesen elért eredménytől függ.

168 Harmadszor, az átalánybefizetést a France Télécom kiadási számláin tüntették fel, ami e befizetés adójellegét támasztja alá. Ezzel szemben a részesedés fizetésének nem lett volna kihatása a működési eredményre, hanem a saját tőkét csökkentette volna.

169 Negyedszer, az 1994 és 1996 közötti időszak alatt, amikor a France Télécom részvénytársasággá alakult, a vállalkozás eredménye (21,2 milliárd FRF) a kétszeresére nőtt az 1991 és 1993 közötti időszakhoz képest (10,1 milliárd FRF). Márpedig ugyanezen időszakban a France Télécom sosem fizetett részesedést az eredményekből.

170 Ötödször, a Bizottság nem hoz fel semmilyen bizonyítékot a megtámadott határozat (31) preambulumbekezdésében foglalt azon állításának alátámasztására, amely szerint az egyedi befizetés vegyes jellegű, részben adózási, részben az államnak járó részesedés ellenértéke volt.

171 A Bizottság szerint nincs jelentősége annak a kérdésnek, hogy az átalánybefizetés adójellegű-e, mivel feltéve, hogy így is van, e befizetéssel nem kompenzálható az 1994

és 2002 között évente megállapított adóterhek közötti eltérés. A France Télécomra 1991 és 1993 között kirótt befizetési kötelezettség ugyanis egyrészt a France Télécomot az általános szabályok alapján terhelő adók összességének a helyébe lépett, másrészt viszont nem tekinthető azon iparűzési adó részletfizetésének, amelyet a France Télécomra 1994-től ki kellett volna vetni.

172 Az átalánybefizetés jellegét illetően a Bizottság úgy véli, hogy azt legfeljebb csak részlegesen lehet adójellegűnek tekinteni, és ebben a vonatkozásban a felperesek érvelését teljes egészében vitatja.

A France Télécomra az 1991 és 2002 közötti időszak tekintetében alkalmazandó adózási szabályok oszthatatlan jellegéről

173 A Francia Köztársaság másodszor úgy érvel, a France Télécom pedig második jogalapjának harmadik részében azt állítja, hogy a 90-568. törvény által bevezetett, a France Télécomra alkalmazott különös adózási szabályok átfogó jelleggel vonatkoztak az 1991 és 2002 közötti időszak egészére, és nem tükröztek olyan közhatalmi szándékot, amely a France Télécom számára bármifajta előnyt kívánt volna biztosítani.

174 A 90-568. törvény ugyanis már kezdettől fogva két időszakra osztott, átfogó és egységes adószabályozást vezetett be. Az 1991-től 1993-ig terjedő első időszak során az általános szabályok szerinti valamennyi közvetlen adót, különösen az iparűzési adót kiváltó hozzájárulás meghatározásának egyetlen célja az volt, hogy az állami költségvetés bevételkiesését megakadályozzák. Amint azt a francia hatóságok a Bizottság első tájékoztatáskérésére 2001. szeptember 26-án adott válaszukban megerősítették (lásd a fenti 37. pontot), az 1994-től 2002-ig tartó második időszakban az iparűzési adó France Télécomra való kivetése annak székhelye szerint egyedül azt a célt szolgálta, hogy ne kerüljön sor az állami költségvetést megillető bevételek átcsoportosítására azokhoz a helyi önkormányzatokhoz, amelyekben a France Télécom telephellyel

rendelkezett, és az semmiféle előnyt nem kívánt a France Télécom számára biztosítani. Egyébként az adóterhek között az 1994 és 2002 közötti időszakban fennálló eltérést csak később állapították meg.

175 Mivel a 90-568. törvény egységes adószabályozást vezetett be, az iparűzési adó megfizetésének France Télécomra vonatkozó, egymást követő szabályai egymástól elválaszthatatlanok, és elemzésüket ennélfogva egymáshoz viszonyítva kell elvégezni. Így jutott egyébként a Bizottság az eljárást megindító határozatban arra, hogy jelezze, hogy amikor „szabályozásra" vagy „eltérő szabályozásra" utal, akkor az alatt „az átmeneti és a végleges szabályozást" is érti. A kezdeti szabályozás lényegét érintő változtatások hiányában az eset körülményei különböznek attól az összefüggéstől, amelyben az Elsőfokú Bíróság T-195/01. és T-207/01. sz., Gibraltár Kormánya kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. április 30-án hozott ítélete (EBHT 2002., II-2309. o., 111. pont) született.

176 A Bizottság úgy véli, hogy nincs jelentősége annak a kérdésnek, hogy a France Télécom egy két időszakra bontható egységes adószabályozás, vagy két egymást követő és egymástól elkülönülő szabályozás hatálya alatt állt-e, mivel vitathatatlan, hogy az 1991 és 1993 között alkalmazandó szabályok eltértek az 1994 és 2002 között alkalmazandó szabályoktól, és a Francia Köztársaság által ajánlott kompenzáció egyik esetben sem elfogadható, még akkor sem, ha feltételezzük, hogy egyetlen rendszerről van szó.

A kompenzáció szükségességéről

177 A Francia Köztársaság harmadszor úgy véli, a France Télécom pedig második jogalapjának negyedik részében alátámasztja azt, hogy a Bizottságnak az 1991 és 1993 között a France Télécomra kivetett adótöbblettel kellett volna kompenzálnia az 1994 és 2002 között ez utóbbi javára érvényesülő adóterhek közötti eltérést.

178 Először, a Francia Köztársaság és a France Télécom vitatja a megtámadott határozat (38) és (41) preambulumbekezdése szerinti indokolást, amellyel a Bizottság elutasítja a France Télécomra 1991 és 1993 között kivetett túladóztatás az 1994-től 2002-ig a javára fennálló adóterhek közötti eltérés közötti kompenzációt. Úgy érvel, hogy nem helytálló a Bizottság hivatkozása a fenti 156. pontban hivatkozott Olaszország kontra Bizottság ügyben 1999. május 19-én hozott ítéletre, valamint az Olaszország által a bankok javára bevezetett állami támogatási programról szóló, 2001. december 11-i 2002/581/EK bizottsági határozatra (HL 2002. L 184., 27. o.), mivel a jelen ügyben az átalánybefizetés ugyanolyan jellegű volt, mint az az iparűzési adó, amelynek 1994 és 2002 között a France Télécom alanya volt, és valamennyi intézkedést ugyanazon törvény vezette be.

179 Egyébiránt az eljárást megindító határozat 28., 33. és 116. pontjában maga a Bizottság is elismerte, hogy a 90-568. törvény „eltérő" egységes szabályozást vezetett be, amely alatt a Bizottság saját pontosítása alapján egyszerre értette az „átmeneti" szabályozást – vagyis az átalánybefizetéssel kapcsolatos szabályokat – és a „végleges" szabályozást – azaz a különös adózási szabályokat.

180 Másodszor a francia hatóságok és a France Télécom azt állítja, hogy a Bizottság köteles lett volna az állami támogatásnak minősíthető intézkedés hatásának átfogó elemzésére.

181 A Francia Köztársaság és a France Télécom előzetesen megjegyzi, hogy a Bizottság a Francia Köztársaság által a Crédit mutuel javára nyújtott állami támogatásról szóló, 2002. január 15-i 2003/216/EK bizottsági határozatban (HL 2003. L 88., 39. o.) már elfogadott egy több évet átfogó kompenzációt, figyelembe véve a Livret bleu rendszerhez kapcsolódó bevételek és kiadások összességét.

182 Hasonlóképpen a holland adóhatóságnak a Philips és a Rabobank között kötött „technolease megállapodással" kapcsolatos eljárásáról szóló, 1999. április 21-i 2000/735/EK határozatban (HL 2000. L 297., 13. o.) a Bizottság az általa vizsgált adózási szabályok időbeli hatásainak összességét értékelte, anélkül hogy az adójóváírás

fogalma felmerült volna.

183 Mi több, maga a Bizottság folyamodott a különböző jellegű költségek közötti kompenzációhoz a Franciaország által a Sécuripost számára nyújtott feltételezett támogatásokról szóló, 1999. július 20-i 1999/676/EK határozatban (HL L 274., 37. o.), sőt, a megtámadott határozatban is, azáltal hogy elfogadta az egyrészt az általa vegyes, adó- és nem adójellegű befizetésnek minősített átalánybefizetés, másrészt az 1991 és 1993 között a France Télécom által fizetendő iparűzési adó közötti kompenzációt.

184 Általánosabban a Francia Köztársaság megítélése szerint a Bizottság köteles átfogó vizsgálat alá venni azokat az intézkedéseket, amelyek az EK 87. cikk (1) bekezdésében meghatározott kritériumok alapján állami támogatásnak minősíthetők. Ez a kötelezettség e rendelkezés céljából következik. Az átfogó vizsgálat különösen szükséges akkor, ha azt kell megítélni, hogy a kérdéses rendelkezés alkalmas-e a verseny torzítására, és előnynek minősül-e. A 90-568. törvény által beiktatott rendelkezés átfogó vizsgálatának kötelezettsége az 1991-től 2002-ig terjedő időszak egésze tekintetében egyébként az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlatából is következik (az Elsőfokú Bíróság T-67/94. sz., Ladbroke Racing kontra Bizottság ügyben 1998. január 27-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-1. o.] 76. pontja).

185 Harmadszor, a Francia Köztársaság és a France Télécom úgy érvel, hogy a jelen ügyben az adószabályozás két időszaka közötti kompenzációt követően az 1991-től 2002-ig terjedő időszak egésze tekintetében az általános szabályokhoz képest túladóztatás mutatható ki, következésképpen a France Télécom semmilyen előnyben nem részesült.

186 A Francia Köztársaság, miután kifejtette, hogy a Bizottság elismerte a France Télécom túladóztatását az 1991-től 2002-ig terjedő időszak egésze vonatkozásában, megbecsülte ennek összegét, amely eszerint legalább 1,4 milliárd euró, és valószínűsíthetőleg 1,7 milliárd eurónál nagyobb összeg. A Bizottság tehát azzal, hogy úgy ítélte meg, hogy a France Télécom állami támogatást megvalósító előnyben részesült, tévesen

alkalmazta a jogot, és nyilvánvaló mérlegelési hibát vétett, ami alapján indokolt, hogy az Elsőfokú Bíróság megsemmisítse a megtámadott határozatot.

187 Mindazonáltal az időszakok közötti kompenzáció kapcsán a France Télécom kifejti, hogy „az 1994 és 2002 közötti időszakban az aluladóztatás állítólagos összege pusztán modellezés eredménye, amely alapján egyáltalán nem lehet biztosan megállapítani az általa 1994 és 2002 közötti időszakban állítólagosan élvezett támogatás összegét”.

188 A Bizottság úgy véli, hogy a Francia Köztársaság és a France Télécom által kért kompenzáció az azon kötelezettségek között szükséges különbségtétel eltörléséhez vezetne, amelyeknek az állam egyrészt részvényesként köteles eleget tenni, másrészt pedig amelyek őt közjogi jogi személyként terhelhetik.

189 Egy ilyen kompenzáció lehetőségének elfogadása a Bizottság szerint a gyakorlatban lehetetlenné tenné a közvállalkozásoknak nyújtott támogatások ellenőrzését. A jelen ügyben a Francia Köztársaság és a France Télécom által kért kompenzáció jóval meghaladná a közszolgáltatási feladathoz kapcsolódó kiadások és bevételek közötti kompenzációt, amelyről a 2003/216 határozat alapjául szolgáló ügy szólt. A Francia Köztársaság állítása ahhoz vezetne, hogy egy kisebb terhet egy eltérő jellegű nagyobb teherrel kompenzálni lehet. Márpedig az ilyen jellegű kompenzációt az ítélkezési gyakorlat kizárja (a fenti 66. pontban hivatkozott Olaszország kontra Bizottság ügyben 1974. július 2-án hozott ítélet 34. pontja).

190 Viszonválaszában a Bizottság vitatja a Francia Köztársaság azon értelmezését, amely szerint a 2000/735 határozat alapjául szolgáló ügyben már elismerte egy adójogi intézkedés rövid és hosszú távú hatásai közötti kompenzációt. A Bizottság úgy érvel, hogy ebben az ügyben kizárta a kérdéses intézkedés állami támogatásnak minősítését, miután feltárta, hogy a kérdéses rendelkezés tisztán az általános adójogi szabályok alkalmazására terjedt ki. Következésképpen ebben az ügyben a szelektivitás feltétele nem teljesült.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

Az előny fennállásáról

191 A jelen ügyben a felek álláspontja eltér a tekintetben, hogy a France Télécom a különös adózási szabályok hatálya alatt előnyben részesült-e.

192 A megtámadott határozat (42) preambulumbekezdésében a Bizottság akként határozta meg azt az előnyt, amelyben megítélése szerint a France Télécom részesült, mint „a France Télécom által ténylegesen kifizetett iparűzési adó és az 1994. január 1-je és 2003. január 1-je között, az általános rend [helyesen: szabályok] szerint fizetendő [iparűzési adó] közötti különbséget".

193 A felperesek beadványaikban nem vitatják kifejezetten, hogy az 1994-től 2002-ig terjedő időszakban a France Télécom javára az adóterhek között eltérés állt fenn, de úgy vélik, hogy a Bizottság önkényesen választotta el ezt az időszakot attól, amikor a France Télécom átalány befizetésére volt köteles (1991–1993), és hogy ennek következtében tévesen utasította el az e két időszak adóterhei közötti kompenzációt. A tárgyaláson ezzel szemben a France Télécom azon számítások pontatlanságával érvelt, amelyekre a Bizottság az 1994-től 2002-ig terjedő időszakban a vállalkozás javára érvényesülő adóterhek közötti eltérés becslését alapozta.

194 Az EK 87. cikk (1) bekezdése szerint, ha az EK-Szerződés másképpen nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ahhoz, hogy egy intézkedés állami támogatásnak minősüljön, az szükséges, hogy az EK 87. cikk (1) bekezdésében felsorolt feltételek együttesen teljesüljenek (lásd a Bíróság C-280/00. sz., Altmark Trans és Regierungspräsidium

Magdeburg ügyben 2003. július 24-én hozott ítéletének [EBHT 2003., I-7747. o.] 74. és 75. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

195 Az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében az előny fogalma kiterjed minden olyan intézkedésre, amely valamely vállalkozást mentesít egy olyan teher alól, amelyet egyébként viselnie kellene. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a támogatás fogalma a szubvencióénál általánosabb, mivel nem csupán a pozitív juttatásokat foglalja magában, mint amilyenek maguk a szubvenciók, hanem azon beavatkozásokat is, amelyek – különböző formákban – enyhítik a vállalkozás költségvetésére rendszerint nehezedő terheket, és amelyek így – anélkül, hogy a szó szoros értelmében vett szubvenciók lennének – ugyanilyen természetűek és azonos hatásúak (lásd a Bíróság C-66/02. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2005. december 15-én hozott ítéletének [EBHT 2005., I-10901. o.] 77. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

196 Így az az intézkedés, amellyel a hatóságok adómentességet biztosítanak egyes vállalkozásoknak, amely ugyan nem jár együtt állami források átruházásával, de pénzügyileg kedvezőbb helyzetbe hozza a kedvezményezetteket, mint a többi adóalanyt, az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül (lásd a fenti 156. pontban hivatkozott Olaszország kontra Bizottság ügyben 1999. május 19-én hozott ítélet 16. pontját és a fenti 195. pontban hivatkozott Olaszország kontra Bizottság ügyben 2005. december 15-én hozott ítélet 78. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

197 Ezen túlmenően az állami intézkedések által követett célok jellegének és igazolásuknak semmilyen hatásuk nincs a támogatássá minősítésükre. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az EK 87. cikk (1) bekezdése nem tesz különbséget az állami beavatkozások indokai vagy céljai szerint, hanem hatásaik alapján határozza meg őket (lásd a Bíróság C-409/00. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2003. február 13-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-1487. o.] 46. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

198 Annak érdekében, hogy a jelen ügyben értékelni lehessen, hogy a Bizottság megalapozottan jutott-e arra a következtetésre, hogy 1994 és 2002 között a France Télécom javára érvényesülő adóterhek közötti eltérés előnynek minősül, elsőként azt a kérdést kell megvizsgálni, hogy a Bizottság vizsgálhatta-e a különös adózási

szabályokat az átalánybefizetéstől függetlenül. Másodsorban meg kell vizsgálni, hogy a Bizottság megalapozottan utasította-e el a kompenzációt az 1994 és 2002 között a France Télécom javára érvényesülő adóterhek közötti eltérés és a felperesek szerint az 1991 és 1993 között a vállalkozást terhelő túladóztatás között. Harmadsorban értékelni kell, hogy megalapozott-e az 1994-től 2002-ig terjedő időszakban fennálló adóterhek közötti eltérés megállapítása.

– A különös adózási szabályok átalánybefizetéstől független vizsgálatának lehetőségéről

199 Az ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság köteles az összetett intézkedéseket átfogóan vizsgálni annak meghatározása során, hogy az intézkedések nyomán a kedvezményezett vállalkozás részesül-e olyan gazdasági előnyökből, amelyeket szokásos piaci körülmények között nem kapott volna meg (a Bíróság C-39/94. sz., SFEI és társai ügyben 1996. július 11-én hozott ítéletének [EBHT 1996., I-3547. o.] 60. pontja; lásd még ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-11/95. sz., BP Chemicals kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3235. o.] 169. és 170. pontját).

200 Nem vitatott, hogy a 90-568. törvény a France Télécomra alkalmazandó eltérő adószabályozást vezetett be, amelyet két, egymástól eltérő időszak jellemzett. Az első időszakban, 1991 és 1993 között, a France Télécomnak az átalánybefizetésen kívül más adót vagy befizetést nem kellett teljesítenie. Az 1994-ben kezdődő, és a hatályvesztéséről kezdetben nem rendelkező második szakaszban a France Télécom valamennyi, az általános szabályok szerinti adó alanya volt, de a helyi adók tekintetében, mint amilyen az iparűzési adó is, az általános szabályoktól eltérő feltételekkel, különös adózási szabályok szerint. Így tehát alappal hivatkoznak a felperesek arra, hogy valamennyi, a France Télécomra 1991 és 2002 között kivetett adóval kapcsolatos rendelkezés az említett törvény ugyanazon fejezetében szerepel, és egyetlen jogi aktus hozta őket létre.

201 Ugyanakkor a megtámadott határozatból az következik, hogy a Bizottság megítélése szerint a kérdéses támogatás nem a France Télécomra alkalmazandó különös adózási rendelkezésekből adódik, hanem az adóterhek közötti eltérésből, amely azon összegek közötti különbségből ered, amelyet a vállalkozásnak iparűzési adó címén fizetnie kellett

volna, ha az általános adózási szabályok hatálya alatt állt volna, és aközött, amelyet a különös adózási rendelkezések értelmében ténylegesen kivetettek rá (lásd a megtámadott határozat (42) preambulumbekezdését).

202 Ebből következően az általános adókódexnek az iparűzési adó évenkénti esedékességét előíró 1447. cikkének I. pontja, valamint 1478. cikkének I. pontja (lásd a fenti 17. pontot) miatt a megtámadott határozat (42) preambulumbekezdésében meghatározott előnyt nem lehetett egy adott pillanatban egyszer és mindenkorra megállapítani, hanem évenként meg kellett határozni mindig annak az évnek a vonatkozásában, amelyben a France Télécom iparűzési adó fizetésére volt köteles. Ebből következően a Bizottság nem végezhetett a 90-568. törvény valamennyi, 1991 és 2002 között hatályos releváns rendelkezésére vonatkozó átfogó és előzetes vizsgálatot, hanem ezzel szemben jogosan érvelt évről évre (lásd a megtámadott határozat (54) és (58) preambulumbekezdését).

203 Szintén jogosan állapította meg a Bizottság a megtámadott határozat (36) preambulumbekezdésében, hogy a France Télécomra 1991 és 1993 közötti időszakban alkalmazandó szabályok (átalánybefizetés) különböznek az 1994 és 2002 közötti időszakban hatályban lévőktől (különös adózási szabályok). Így a Bizottság megítélése szerint az első időszakban az átalánybefizetés teljes egészében kiváltotta az iparűzési adót, amelyet az általános szabályok szerint a France Télécomnak évente kellett volna megfizetnie (a megtámadott határozat (33) preambulumbekezdése). Ezzel szemben a Bizottság álláspontja szerint a France Télécomra alkalmazott különös adózási szabályok a második időszakban minden évben eltérést eredményeztek a vállalkozás javára az adóterhek között.

204 E körülmények között a Bizottság az állami támogatásoknak minősíthető intézkedések átfogó vizsgálatára vonatkozó kötelezettségének megszegése nélkül különíthette el elemzésében a különös adózási szabályokat az átalánybefizetéstől.

– A kompenzáció lehetőségéről

205 A felperesek úgy érvelnek, hogy 1994 és 2002 között a France Télécom számára előnyös adóterhek közötti eltérésből adódó előnyt bőven kompenzálta a vállalkozásra az 1991-től 1993-ig terjedő időszakban kirótt átalánybefizetések összege. E kompenzáció igazolása érdekében a Francia Köztársaság és a France Télécom azt állítja, hogy a 90-568. törvény egységes adószabályozást vezetett be, és az átalánybefizetés kizárólag adójellegűnek minősült.

206 Az ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság az állami támogatásnak minősíthető intézkedés vizsgálata során köteles figyelembe venni az intézkedésnek a potenciális kedvezményezettre gyakorolt valamennyi hatását, és adott esetben különösen le kell vonnia az előnyre nehezedő sajátos terheket (a Bíróság 47/69. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 1970. június 25-én hozott ítéletének [EBHT 1970., 487. o.] 7. pontja).

207 Ezzel szemben pusztán az a körülmény, hogy a kedvezményezett szempontjából egy meghatározott mentességi intézkedést egy elkülönülő, és az elsővel össze nem függő sajátos teher növelésével kompenzálnak, nem zárja ki az elsőként említett intézkedés állami támogatásnak minősítését (a fenti 195. pontban hivatkozott Olaszország kontra Bizottság ügyben 2005. december 15-én hozott ítélet 34. pontja).

208 Így a felperesek azon érvének megalapozottsága, amely szerint a France Télécom által 1991 és 1993 között az átalánybefizetés folytán megfizetett adótöbblet kompenzálja az 1994 és 2002 között a javára érvényesülő adóterhek közötti eltérést, az átalánybefizetés objektív jellemzőinek elemzésétől függ, valamint attól, hogy az tekinthető-e azzal az előnnyel szorosan összefüggő tehernek, amely abból ered, hogy a France Télécom adott esetben különös adózási szabályok hatálya alatt áll.

209 Ennek kapcsán emlékeztetni kell arra, hogy a 90-568. törvény a France Télécomra alkalmazandó eltérő adószabályozást vezetett be, amelyet két, egymástól eltérő időszak jellemzett. Az első időszakban, 1991 és 1993 között, a France Télécomnak az átalánybefizetésen kívül más adót vagy befizetést nem kellett teljesítenie. Az 1994-ben kezdődő, és hatályának időbeli korlátozásáról eredetileg nem rendelkező második szakaszban a France Télécom valamennyi, az általános szabályok szerinti adó alanya volt, de a helyi adók tekintetében, mint amilyen az iparűzési adó is, az általános szabályoktól eltérő feltételekkel, különös adózási szabályok szerint.

210 Egyébként a Francia Köztársaság érveléséből, amely a francia Nemzetgyűléshez 1990. április 11-én benyújtott, 90-568. törvényként elfogadott törvényjavaslatról szóló jelentésre hivatkozik, kitűnik, hogy az említett törvény 19. cikkében foglalt, az általános szabályoktól való eltérést – vagyis az átalánybefizetést – az igazolta, hogy különadó útján olyan forrásokat biztosítsanak az állami költségvetés számára, amelyek a PTT igazgatása által a France Télécom létrehozását megelőzően teljesített befizetésekhez mérhetők, a szükséges ideig, figyelembe véve a forgalom várható bővülését, hogy a France Télécom általános szabályok szerinti adóztatása hasonló nagyságú bevételeket eredményezzen (lásd a fenti 160. pontot). Az átalánybefizetést egyébként évente állapították meg azon források alapján, amelyeket a France Télécom létrehozását megelőzően a PTT elkülönített költségvetéséből vontak el.

211 Tehát az átalánybefizetés jellegéből, céljaiból és átmeneti jellegéből következik, hogy azokban az években, amelyekben a France Télécom ennek megfizetésére volt köteles, teljes egészében kiváltotta azokat a befizetéseket, amelyeket a France Télécomnak az adott évben egyébként teljesítenie kellett volna. Márpedig ezen befizetések összessége magában foglalta valamennyi, a vállalkozásokra egyébként kivetett közvetlen adót – nevezetesen nemcsak az iparűzési adót, hanem a társasági adót és az ingatlanadót is.

212 Az átalánybefizetés az évenkénti megállapítása és átmeneti jellege miatt azonban nem váltotta ki az azt követő években adott esetben elkerült adókat. Az átalánybefizetés 1994-től való megszüntetése ugyanis abból eredt, hogy a jogalkotó által megerősített várakozások szerint a France Télécom általános szabályok szerinti adóztatásának és az iparűzési adó tekintetében a különös adózási szabályoknak kellett biztosítaniuk

azokat az állam számára 1990-ig a PTT elkülönített költségvetéséből felszabadított forrásokhoz mérhető bevételeket, amelyeket 1991 és 1993 között az átalánybefizetés volt hivatva biztosítani.

213 Ebből következően az átalánybefizetés nem tekinthető a különös adózási szabályok bevezetésével szorosan összefüggő tehernek, hanem inkább a France Télécomra az 1994-et megelőző években kivetett különös adónemnek minősül. Ebből következően a Bizottság nem vehette figyelembe a felperesek által kért kompenzációt, és helyesen döntött a France Télécomra alkalmazott különös adózási szabályok következményeinek évenkénti vizsgálata mellett.

214 Ugyanis, még ha el is fogadjuk, hogy – amint azt a Francia Köztársaság állítja – az átalánybefizetés a francia jogban kizárólag adójellegű volt, emlékeztetni kell arra, hogy 1991 és 1993 között nem csupán az iparűzési adót váltotta ki, hanem a France Télécomot az állam javára terhelő valamennyi befizetési kötelezettséget is. Márpedig a terhek olyan jellegű könnyítése, mint amilyen a különös adózási szabályok – amelyek alapján a France Télécom 1994 és 2002 között kevesebb iparűzési adó megfizetésére volt köteles, mint amennyit az általános szabályok szerint róttak volna ki a vállalkozásra – nem kompenzálható egy különböző, sajátos teher kivetésével – amilyen a jelen ügyben nevezetesen az iparűzési adón kívüli egyéb adókat, valamint adott esetben az osztalékfizetést helyettesítő befizetés (lásd ebben az értelemben a fenti 195. pontban hivatkozott Olaszország kontra Bizottság ügyben 2005. december 15-én hozott ítélet 34. pontját).

215 Ezen túlmenően pusztán az a körülmény, hogy mind az átalánybefizetést, mind a különös adózási szabályokat a 90-568. törvény vezette be, nem jelenti azt, hogy a France Télécomra kivetett átalánybefizetés a különös adózási szabályok részét képezte. Az a tény ugyanis, hogy az átalánybefizetést és a különös adózási szabályokat ugyanazon jogi aktus hozta létre, amint arra a fenti 200. pont is utal, nem bizonyítja kellőképpen, hogy a különös adózási szabályok 1994-es bevezetése tette szükségessé az átalánybefizetés előírását 1991 és 1993 között, illetve hogy az 1991-től 1993-ig kötelezővé tett átalánybefizetés vonta maga után az 1994-es évet követően a különös adózási szabályok bevezetését.

216 Egyébiránt tekintettel az átalánybefizetés összegét meghatározó módszerre, amely alapján az összeg minden évben megegyezett a korábban a PTT elkülönített költségvetéséből évente elvont forrásokkal, a Francia Köztársaságnak azt sem sikerült bizonyítania, hogy az 1991-től 1993-ig terjedő időszakban hatályos adózási szabályok bevezetésére a későbbi időszakban kivetendő kisebb adóteher szándékával került sor. Ellenkezőleg, az a tény, hogy eredetileg a különös adózási szabályok alkalmazása nem volt időbeli határhoz kötve, arra enged következtetni, hogy a tagállam elegendőnek ítélte a különös adózási szabályok révén befolyó pénzügyi forrásokat, és önmagában is ellentmond annak a logikának, amely szerint 1994-től az átalánybefizetés volt hivatott kiváltani az elégtelen adóztatást.

217 Ez az érvelés egyébként ellentmond annak a felperesi érvelésnek is, amely szerint a különös adózási szabályok bevezetésének nem az volt a célja, hogy a France Télécomra az általános szabályoknál kevésbé terhes adókötelezettség vonatkozzon. Mindenesetre ennek kapcsán emlékeztetni kell arra, hogy az állami támogatásokat nem indokaik vagy céljaik jellemzik, hanem hatásaik alapján kerülnek meghatározásra (lásd a fenti 197. pontban hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 46. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

218 Ebből következően a Bizottság jogosan utasította el a kompenzációt egyrészt a France Télécom által 1991 és 1993 között megfizetett átalánybefizetés összegei, másrészt az adott esetben a különös adózási szabályokból következően 1994 és 2002 között érvényesülő adóterhek közötti eltérések között.

– Az adóterhek közötti eltérés fennállásáról

219 A megtámadott határozat (54)–(59) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a Bizottság a Francia Köztársaság által a közigazgatási eljárás során közölt számadatokra támaszkodott annak bizonyításakor, hogy a France Télécom alacsonyabb adóterhet viselt annál, mint ha az általános szabályok szerint lett volna köteles az iparűzési adó megfizetésére.

220 Nem vitatott, hogy a Francia Köztársaság a közigazgatási eljárás során legalább három alkalommal (lásd a fenti 39., 43. és 51. pontot) közölt a Bizottsággal olyan adatokat, amelyek azt mutatják, hogy a France Télécom javára 1994 és 2002 között minden évben eltérés mutatkozott az adóterhek között. A kérdéses támogatás pontos összegét a tagállam által szolgáltatott különböző adatok miatt a Bizottság nem tudta megállapítani, de a megtámadott határozat (59) preambulumbekezdésében jelezte, hogy ez az összeg egy olyan sávba esik, amelynek minimum- és maximumösszegét a francia hatóságok által közölt adatok egyszerű átvétele alapján képezte (lásd még ebben az értelemben a fenti 87. pontban hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet 31–35. pontját).

221 Igaz, hogy a közigazgatási eljárás során a francia hatóságok ragaszkodtak ahhoz, hogy a 2003. május 15-i és a 2004. július 5-i becslés csak megközelítőleges értékeket tartalmaz. Mindazonáltal mind a közigazgatási eljárás során, mind az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott beadványaikban ezekre a számokra támaszkodtak annak érdekében, hogy megkíséreljék bebizonyítani, hogy a France Télécom az 1991-től 2002-ig terjedő időszakban összességében nézve súlyosabb adóterheket viselt, mint ami az általános szabályok alkalmazásából következett volna.

222 Így a francia hatóságok 2003. május 15-i levelükben az eljárást megindító határozatra adott válaszukban az alábbiakat jelezték (lásd a fenti 39. pontot):

„Ez a végleges elemzés – a Bizottság iratai és a harmadik felek észrevételei vizsgálatának sérelme nélkül – megerősíti, hogy a France Télécom az 1991 és 2002 között rá alkalmazott adózási szabályok folytán nem részesült olyan előnyben, amely állami támogatásnak minősülhet.

A France Télécomra alkalmazott sajátos adózási szabályok ugyanis nem hogy nem jelentettek állami támogatást, hanem ellenkezőleg, jelentős, aktualizálás nélkül 1,4 milliárd eurót meghaladó összegű túladóztatáshoz vezettek.”

223 Meg kell tehát állapítani, hogy noha a közigazgatási eljárás során a Bizottsággal közölt információkkal kapcsolatban jelezték, hogy azok közelítőleges értékek, de azt nem, hogy kétségesek a 1994-től 2002-ig a France Télécom javára fennálló adóterhek közötti eltérés tekintetében.

224 E körülmények között a France Télécom a tárgyaláson hiába hivatkozott arra, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban kivetítéssel keletkezett adatokra támaszkodott, amelyek nem tükrözik a valóságot. Az állami támogatással kapcsolatos határozat jogszerűségét ugyanis azon információk alapján kell megítélni, amelyek a határozat meghozatalakor a Bizottság rendelkezésére álltak (lásd a Bíróság C-390/06. sz. Nuova Agricast ügyben 2008. április 15-én hozott ítéletének [EBHT 2008., I-2577. o.] 54. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

225 Ezt követően a Bizottság arra a megállapításra jutott, hogy 1994 és 2002 között a France Télécom a javára érvényesülő adóterhek közötti eltérés folytán minden évben szelektív előnyben részesült.

Az adórendszer koherenciájára alapított igazolásról

226 A France Télécom állítása szerint az adóterhek között a javára fennálló eltérést az adórendszer általános szerkezete igazolja, és ebből következően nem minősül állami támogatásnak.

227 Az EK 87. cikk (1) bekezdése tiltja a bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését előnyben részesítő állami támogatásokat, azaz a szelektív támogatásokat (a fenti 195. pontban hivatkozott Olaszország kontra Bizottság ügyben 2005. december 15-én hozott ítélet 94. pontja; lásd még ebben az értelemben a Bíróság C-143/99. sz., Adria-Wien Pipeline és Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke ügyben 2001. november 8-án hozott ítéletének [EBHT 2001., I-8365. o.] 34. pontját).

228 Az EK 87. cikk (1) bekezdésének alkalmazása során azt kell eldönteni, hogy az adott jogrendszer keretein belül valamely állami intézkedés előnyben részesíthet-e bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését az érintett intézkedés által követett célkitűzés szempontjából hasonló ténybeli és jogi helyzetben található más vállalkozásokhoz képest (lásd a fenti 227. pontban hivatkozott Adria-Wien Pipeline és Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke ügyben hozott ítélet 41. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

229 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az állami támogatás fogalma azonban nem vonatkozik olyan állami intézkedésekre, amelyek különbséget tesznek a vállalkozások között, és következésképpen eleve szelektív jellegűek, amennyiben ez a megkülönböztetés a vonatkozó adórendszer jellegéből vagy szerkezetéből ered (a Bíróság C-88/03. sz., Portugália kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 6-án hozott ítéletének [EBHT 2006., I-7115. o.] 52. pontja; lásd még ebben az értelemben a Bíróság fenti 66. pontban hivatkozott Olaszország kontra Bizottság ügyben 1974. július 2-án hozott ítéletének 33. pontját és C-148/04. sz. Unicredito Italiano ügyben 2005. december 15-én hozott ítéletének [EBHT 2005., I-11137. o.] 51. pontját).

230 Az adórendszer jellegére vagy általános szerkezetére alapított igazolás valamely különös adóintézkedésnek általában az adórendszer belső logikájával való koherenciájára utal (lásd a fenti 154. pontban hivatkozott Diputación Foral de Álava kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 59. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

231 A jelen ügyben a kérdéses támogatás eleve szelektív jellege aligha kétséges, mivel a 90-568. törvény alapján a különös adózási szabályokat csak a France Télécomra és egyetlen másik vállalkozásra kellett alkalmazni. Nem vitatott ugyanis, hogy a különös adózási szabályok eltérő adószabályozást jelentenek azokhoz az iparűzési adóra vonatkozó szabályokhoz képest, amelyeket az ezen adó által követett célkitűzések szempontjából a France Télécomhoz hasonló ténybeli és jogi helyzetben található vállalkozások összességére kell alkalmazni, amely helyzet megállapítására a kötelezettek hozzájárulási képessége alapján kerül sor, amelyet az általuk azon helyi önkormányzatok területén végzett tevékenységek mértékétől függő gazdasági kritériumok határoznak meg, ahol telephellyel rendelkeznek (lásd a fenti 16–24. pontot).

232 Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy a különös adózási szabályok igazolhatók-e az adórendszer jellegével és szerkezetével, előzetesen meg kell jegyezni, hogy a Francia Köztársaság ezzel kapcsolatos érvelést nem terjesztett elő sem a közigazgatási eljárás során, sem pedig a jelen kereset keretei között. Márpedig, amint azt a Bizottság jogosan megjegyezte, az ilyen igazolások fennállásának bizonyítása főszabály szerint a tagállamot terheli. Ebből következik, hogy a France Télécom a jelen kereset keretében érvelésének alátámasztására nem hivatkozhat olyan tényekre, amelyekről a Bizottságnak a megtámadott határozat meghozatalakor nem volt tudomása (lásd ebben az értelemben a fenti 224. pontban hivatkozott Nuova Agricast ügyben hozott ítélet 54. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

233 A France Télécom két igazolást hoz fel annak alátámasztására, hogy a különös adózási szabályokat a tevékenységeiket Franciaországban végző vállalkozásokra alkalmazandó adórendszer belső logikája igazolja.

234 Egyrészt a különös adózási szabályok célja az volt, hogy megakadályozzák a France Télécomra kivetett iparűzési adóból származó bevétel „átcsoportosítását” az államtól a helyi önkormányzatokhoz.

235 Ennek kapcsán a France Télécom egyáltalán nem bizonyította, hogy nem volt lehetséges, hogy az állam úgy rendelkezzen, hogy a vállalkozásra kivetett iparűzési adót 1994-től az általános szabályok szerint kell megfizetni, de ezt követően az az állami költségvetést illeti meg azon helyi önkormányzatok költségvetése helyett, amelyekben a vállalkozás telephellyel rendelkezik.

236 Ennélfogva, feltételezve, hogy a France Télécomra kivetett iparűzési adó államnak való juttatására vonatkozó célkitűzés igazolhatja az e vállalkozásra vonatkozó eltérő intézkedéseket, és elfogadva azt is, hogy az iparűzési adó olyan adó, amelynek bevételei a helyi önkormányzatokat illetik, meg kell állapítani, hogy a felperes nem bizonyította, hogy ugyanezt a célt nem lehetett volna elérni olyan intézkedésekkel, amely nem biztosítanak számára semmilyen előnyt.

237 Mindenesetre ebből következően nem megalapozott a France Télécom azon állítása, hogy az általa élvezett szelektív előny szükségszerű következménye volt annak a célnak, hogy a különös adózási szabályok nyomán az iparűzési adóból származó bevétel az állami költségvetésbe folyjon be.

238 Másrészt a France Télécom szerint ezen eltérő szabályozást a településenkénti adóztatás 1991-ben kezdődő bevezetésének nehézsége tette szükségessé, főként az iparűzési adó alapjának felosztását lehetővé tévő könyvelés hiánya miatt.

239 Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a különös adózási szabályok 1994-ben léptek hatályba, azaz a PTT igazgatásának vállalkozássá alakítását követő negyedik évben. Márpedig, noha a France Télécom jelezte, hogy 1990-ben az iparűzési adó telephelyenkénti kivetéséhez szükséges vagyonkönyvelési adatok nem álltak azonnal rendelkezésre, nem szolgált olyan igazolással, amely alkalmas lett volna annak bizonyítására, hogy az iparűzési adó alapjának településenkénti felosztását, amelyre végül a 2003-as évre kivetett adó tekintetében sor került, nem lehetett volna végrehajtani már a 90-es évek elejétől. Az 1994-re kivetett adó tekintetében ugyanis az 1992-es adatok voltak relevánsak, mivel ez az év volt ezen adó referencia-időszaka (lásd a fenti 21. pontot).

240 Ebből következően a France Télécom által előadott egyik érv sem bizonyítja, hogy az alkalmazott és e vállalkozásnak előnyt biztosító, eltérő adózási szabályokat az adórendszer jellege és szerkezete igazolta.

241 A fentiekből következően a felperesek által felhozott egyetlen érv sem volt megalapozott, és a Francia Köztársaság első jogalapját, valamint a France Télécom második jogalapját el kell utasítani.

6. *A bizalomvédelem elvének alkalmazásáról*

A felek érvei

242 A Francia Köztársaság másodlagosan előterjesztett negyedik jogalapjában és a France Télécom negyedik jogalapja első részében a 659/1999 rendelet 14. cikkére hivatkozik, amely szerint a Bizottság nem követelheti a támogatás visszatéríttetését, amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével, és emlékeztetnek arra, hogy a bizalomvédelem elve és a jogbiztonság elve a közösségi jog általános elveinek részét képezik. Az állami támogatási szabályoknak a vállalkozások közvetlen adóztatásával kapcsolatos intézkedésekre való alkalmazásáról szóló, 2004. február 9-i C (2004) 434 jelentésében a Bizottság egyébként elismerte, hogy a bizalomvédelem elve kivételes esetben kizárhatja a visszatérítttetésének elrendelését, különösen akkor, ha korábban egy hasonló rendszer az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatályán kívül esőnek minősült, vagy ha megállapították a közös piaccal való összeegyeztethetőségét.

243 Ezen elv tartalma kapcsán a France Télécom kifejti, hogy a Bíróság és az Elsőfokú Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a bizalomvédelem elvére való hivatkozás lehetősége minden gazdasági szereplőt megillet, amelyben valamely intézmény megalapozott várakozásokat kelt (a Bíróság 265/85. sz., Van den Bergh en Jurgens és Van Dijk Food Products (Lopik) kontra Bizottság ügyben 1987. március 11-én hozott ítéletének [EBHT 1987., 1155. o.] 44. pontja).

244 A France Télécom elismeri, hogy valamely támogatás által kedvezményezett vállalkozások főszabály szerint csak akkor bízhatnak megalapozottan a számukra nyújtott támogatás szabályszerűségében, ha azt az EK 88. cikkben előírt eljárás betartásával nyújtották, a gondos gazdasági szereplő pedig rendszerint meg tud bizonyosodni arról, hogy ezen eljárást betartották-e. Ugyanakkor az ítélkezési gyakorlat nem zárja ki, hogy a kedvezményezett olyan kivételes körülményekre hivatkozzon, amelyek alapján jogosan bízhatott a támogatás szabályszerűségében (a Bíróság C-5/89. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1990. szeptember 20-án hozott ítéletének [EBHT 1990., I-3437. o.] 16. pontja), és ezt a lehetőséget határozataiban a Bizottság is elismeri (a Franciaország által a koordinációs és logisztikai központok

javára végrehajtott állami támogatási programról szóló, 2003. május 13-i 2004/76/EK bizottsági határozat [HL 2004. L 23., 1. o.] (80) preambulumbekezdése).

245 A jelen ügyben a France Télécom álláspontja szerint olyan kivételes körülmények állnak fenn, amelyek alapján jogosan bízhatott abban, hogy a különös adózási szabályok nem valósítanak meg olyan előnyt, amely állami támogatásnak minősíthető.

246 A Francia Köztársaság és a France Télécom emlékeztet arra, hogy a Bizottság által a jelen ügyben vizsgált adószabályozást a 90-568. törvény 18–21. cikkei vezették be, amint az az eljárást megindító határozat 28., 32. és 61. pontjából és a megtámadott határozat (17) és (21) preambulumbekezdéséből is megállapítható.

247 Márpedig a 90-568. törvény 21. cikkét az 1991. május 4-én benyújtott, a La Poste-ra kivetett iparűzési adó különös szabályaival kapcsolatos kifogás nyomán már vizsgálták a Bizottság szervezeti egységei. A Bizottság 1995. február 8-án meghozott határozatában (HL 1995. C 262., 11. o., a továbbiakban: a La Poste-ra vonatkozó határozat) elismerte, hogy a 90-568. törvény 21. cikkében a La Poste javára nyújtott adókedvezmény nem minősül az EK 87. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak. Ezt a határozatot az Elsőfokú Bíróság a T-106/95. sz., FFSA és társai kontra Bizottság ügyben 1997. február 27-én hozott ítéletében (EBHT 1997., II-229. o.) helybenhagyta. Ezen rendelkezés vizsgálata során a Bizottság szükségszerűen tudomást kellett, hogy szerezzen a France Télécomra alkalmazandó iparűzési adóval kapcsolatos szabályokról. Márpedig ha kétsége támadt volna a tekintetben, hogy ez utóbbiak az EK 87. cikk (1) bekezdése szerinti támogatásnak minősülnek-e, úgy gondossági kötelezettsége alapján vizsgálati eljárást kellett volna indítania az EK 88. cikk (3) bekezdése alapján. Ilyen eljárás kezdeményezése hiányában, és a jelen ügy kivételes körülményei alapján a France Télécom és a francia hatóságok jogosan bízhattak abban, hogy az iparűzési adó 90-568. törvény szerinti szabályai összeegyeztethetők az EK 87. cikk (1) bekezdésével.

248 A Francia Köztársaság és a France Télécom négy kiegészítő érvet hoz fel azon állításuk alátámasztására, amely szerint a jelen ügyben a bizalomvédelem elvébe ütközik a Bizottság által azonosított állami támogatás visszatérítettése.

249 Először, a jelen ügy körülményei hasonlítanak az Elsőfokú Bíróság T-308/00. sz., Salzgitter kontra Bizottság ügyben 2004. július 1-jén hozott ítéletének (EBHT 2004., II-1933. o.) alapjául szolgáló ügy körülményeihez.

250 Másodszor, a francia hatóságok és a France Télécom annál is inkább biztosak voltak meggyőződésükben, mivel a különös adózási szabályok célja nem az volt, hogy a France Télécom számára bármiféle előnyt biztosítsanak, hanem kizárólag az, hogy az általános adójogi szabályok hatályának a France Télécomra való fokozatos kiterjesztése semlegesen hasson az állami költségvetésre. Az általában mentességi intézkedések vagy az adómérték csökkentése révén nyújtott pénzügyi támogatásoktól eltérően a jelen ügyben nem merült fel ilyen intézkedés. Ellenkezőleg, 1999-ig a France Télécom és a francia hatóságok is meg voltak róla győződve, hogy a különös adózási szabályok az általános szabályokhoz képest túladóztatáshoz vezettek. Ily módon a France Télécom nem sejthette, hogy a különös adózási szabályok állami támogatásnak minősülhetnek.

251 Harmadsorban a Franciaország részéről a France Télécom részére biztosított állami támogatásról szóló, 2004. augusztus 2-i 2006/621/EK határozatban (HL 2006. L 257., 11. o.) a Bizottság megállapította, hogy mivel „a France Télécomnak lehetett jogos elvárása [helyesen: bizalma] aziránt, hogy [a Francia Köztársaság] magatartása nem jelent állami támogatást", „a támogatás visszatérítésének [helyesen: visszatéríttetésének] elrendelése ellentétes lenne a közösségi jog általános elveivel" ((264) preambulumbekezdés). Márpedig a jelen ügyben a France Télécomnak nem volt tudomása arról a tényről, hogy előnyben részesül, azt megelőzően, hogy a francia hatóságok elkészítették első modellezéseiket. Mindaddig, vagyis legalább 2000-ig a France Télécom inkább úgy vélte, hogy a rá vonatkozó, iparűzési adóval kapcsolatos különös szabályok versenyhátrányt jelentenek a számára a helyi önkormányzatokkal való kapcsolataiban. Egyébként kérte volna a rá vonatkozó különös adózási szabályok összehangolását az általános szabályokkal.

252 Negyedszer, a Bizottság határozathozatali gyakorlata a megtámadott határozat meghozatalának idején nem volt kellően kiforrott, és egyetlen esetben sem került sor a jelen ügyben kérdéses intézkedésekhez hasonló adószabályozás állami támogatásnak való minősítésére.

253 Válaszában a Francia Köztársaság vitatja a Bizottság érvét arra vonatkozóan, hogy nem hivatkozhat a bizalomvédelem elvére, mivel elmulasztotta a kérdéses szabályok bejelentését. Márpedig ezen elvre mind a támogatás kedvezményezettje, mind a támogatást nyújtó tagállam hivatkozhat. A Bizottság által hivatkozott ítélkezési gyakorlat hatálya a kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetre korlátozódik, és ezen ítélkezési gyakorlat nem zárja ki, hogy valamely tagállam megsemmisítés iránti kereset keretei között hivatkozzon erre az elvre a támogatás kedvezményezettjének vonatkozásában.

254 A Bizottság elsőként úgy érvel, hogy a tagállam nem hivatkozhat a bizalomvédelem elvére sem a saját, sem a támogatás kedvezményezettje vonatkozásában, amennyiben elmulasztja az új támogatás bejelentését a Bizottságnak. Annak következtében, hogy a Francia Köztársaság elmulasztotta bejelenteni a vitatott intézkedéseket a Bizottságnak, a bizalomvédelem elve nem képezheti akadályát a jogellenesen nyújtott támogatás visszatérítésére vonatkozó kötelezettségnek (a Bíróság fenti 244. pontban hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítéletének 14. és 17. pontja, valamint C-183/02. P. és C-187/02. P. sz., Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. november 11-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-10609. o.] 44. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-126/96. és T-127/96. sz., BFM és EFIM kontra Bizottság egyesített ügyekben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3437. o.] 69. pontja és T-366/00. sz., Scott kontra Bizottság ügyben 2003. április 10-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-1763. o.] 61. pontja).

255 A Bizottság másodsorban úgy érvel, hogy a La Poste-ra vonatkozó határozatában a 90-568. törvénynek a France Télécomra alkalmazandó iparűzési adóval kapcsolatos rendelkezéseit nem vizsgálta, és nem is foglalt állást azokkal kapcsolatban. Márpedig mivel ezeket a rendelkezéseket nem jelentették be, a Bizottság hallgatását nem lehetett jóváhagyásként értelmezni (a fenti 254. pontban hivatkozott Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 52. pontja).

256 Mindenesetre a Bizottság úgy véli, hogy mivel az Elsőfokú Bíróság a fenti 247. pontban hivatkozott FFSA és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében a 90-568. törvény La Poste-ra vonatkozó rendelkezései szerinti támogatásokat a közös piaccal összeegyeztethetőnek ítélte, a Francia Köztársaság nem bízhatott jogosan abban, hogy a France Télécomra alkalmazandó rendelkezések nem minősülnek támogatásnak. A francia hatóságoknak e körülmények között be kellett volna jelenteniük a kérdéses rendelkezéseket (a fenti 254. pontban hivatkozott Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 48–50. pontja).

257 A Bizottság harmadsorban azt állítja, hogy a 2006/621 határozatra történő hivatkozás nem helytálló, mivel a jelen ügy és az e határozat alapjául szolgáló ügy körülményei eltérnek egymástól.

258 A Bizottság negyedsorban úgy érvel, hogy a megtámadott határozat elfogadásával nem változtatta meg a pénzügyi jellegű támogatásokkal kapcsolatos politikáját, hanem a jelen ügyben szóban forgó helyzetre az EK 87 cikk (1) bekezdésében foglalt objektív szabályokat alkalmazta.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

259 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint jogszabályi rendelkezés hiányában is minden olyan magánszemélyt megillet a bizalomvédelem elvére való hivatkozás lehetősége, akiben egy intézmény egyértelmű biztosítékok adásával megalapozott várakozásokat keltett (lásd a fenti 243. pontban hivatkozott Van den Bergh en Jurgens és Van Dijk Food Products (Lopik) kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 44. pontját és az Elsőfokú Bíróság T-66/96. és T-221/97. sz., Mellett kontra Bíróság egyesített ügyekben 1998. július 21-én hozott ítéletének [EBHT-KSZ 1998., I-A-449. o. és II-1305. o.] 104. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

260 Ahhoz, hogy a tájékoztatás ilyen biztosítéknak minősüljön, bármilyen formában is közölték azt, határozottnak, feltétlennek és ellentmondásmentesnek kell lennie,

valamint felhatalmazással rendelkező és megbízható forrásból kell származnia. Ezzel szemben az adminisztráció által adott egyértelmű biztosítékok hiányában senki nem hivatkozhat ezen elv megsértésére (lásd az Elsőfokú Bíróság T-376/05. és T-383/05. sz., TEA-CEGOS és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2006. február 14-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-205. o.] 88. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

261 A 659/1999 rendelet 14. cikke alapján különösen az állami támogatások ellenőrzésére alkalmazandó fenti elvből következik, hogy akkor lehet a támogatás kedvezményezettjét megillető bizalomvédelemre hivatkozni (a fenti 244. pontban hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 16. pontja), ha ez utóbbi a Bizottság pozitív cselekvéséből származó, kellően egyértelmű biztosítékokkal rendelkezik, amely alapján úgy vélheti, hogy az intézkedés nem minősül az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak. A Bizottságnak bejelentett intézkedéssel kapcsolatos kifejezett állásfoglalás hiányában azonban az intézmény hallgatása nem zárhatja ki – az állami támogatás által kedvezményezett vállalkozást megillető bizalomvédelem elvére alapozva – a támogatás visszatéríttetését (lásd ebben az értelemben a fenti 254. pontban hivatkozott Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 44. pontját).

262 Ugyanakkor, mivel az EK 88. cikk kötelezően előírja a Bizottság számára az állami támogatások ellenőrzését, a támogatás által kedvezményezett vállalkozások főszabály szerint csak akkor bízhatnak jogosan a támogatás szabályszerűségében, ha azt az említett cikkben előírt eljárás betartásával nyújtották. A gondos piaci szereplőnek ugyanis rendszerint meg kell tudnia bizonyosodni arról, hogy ezen eljárást betartották-e. Szintén ebből következően azon tagállam, amelynek a hatóságai az EK 88. cikkben előírt eljárási szabályok megsértésével nyújtottak támogatást, nem hivatkozhat a kedvezményezett vállalkozások jogos bizalmára a Bizottság támogatás visszatérítésére kötelező határozatának végrehajtására figyelemmel szükséges intézkedések meghozatalára vonatkozó kötelezettség alóli mentesülés érdekében (lásd a Bíróság fenti 244. pontban hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítéletének 14. és 17. pontját, valamint C-39/06. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2008. június 19-én hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 24. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

263 Persze nem lehet kizárni a jogellenes támogatás kedvezményezettjének azon lehetőségét, hogy olyan rendkívüli körülményekre hivatkozzon, amelyek jogszerűen megalapozhatták az e támogatás szabályszerűségébe vetett bizalmát, és ebből következően megtagadja annak a visszatérítését (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú

Bíróság fenti 254. pontban hivatkozott BFM és EFIM kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 70. pontját, valamint T-116/01. és T-118/01. sz., P & O European Ferries (Vizcaya) és Diputación Foral de Vizcaya kontra Bizottság egyesített ügyekben 2003. augusztus 5-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-2957. o.] 201. és 204. pontját).

264 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a kérdéses támogatást nem jelentették be, mivel a Bizottság általi vizsgálatra egy panasz nyomán került sor azt követően, hogy a támogatás első eleme – tudniillik az 1994-ben a France Télécom javára érvényesülő adóterhek közötti eltérés – megvalósult. Meg kell tehát állapítani, hogy főszabály szerint sem a Francia Köztársaság, sem a France Télécom nem hivatkozhat a kérdéses támogatás kedvezményezettjét megillető bizalomvédelem elvére a visszatérítettést elrendelő határozattal szemben, hacsak nem bizonyítják olyan kivételes körülmények fennállását, amelyek megalapozhatták a France Télécom jogos bizalmát a kérdéses támogatás szabályszerűségével kapcsolatban.

265 A Francia Köztársaság és a France Télécom által e tekintetben hivatkozott kivételes körülmény abban áll, hogy a Bizottság megvizsgálta a 90-568. törvény 21. cikkét, és ennek kapcsán a La Poste-ra vonatkozó határozatában arra a megállapításra jutott, hogy a La Poste-ra alkalmazandó – de a France Télécomra nem hatályos – 21. cikk I. 3. pontjában foglalt szabály, amely az adóalapot értékének 85%-ára csökkenti, nem minősül állami támogatásnak. A felperesek megjegyzik, hogy a különös adózási szabályokat ugyanez a cikk hozta létre, és ez egyaránt alkalmazandó volt a La Poste-ra is. Márpedig a Bizottság a vizsgálata során nem állapította meg, hogy ez a szabályozás állami támogatásnak minősül.

266 Elsőként meg kell jegyezni ezzel kapcsolatban, hogy a Bizottság a felperesek saját bevallása szerint sem foglalt állást a különös adózási szabályokról. Márpedig a bizalomvédelem elvére történő hivatkozás lehetőségének feltétele, hogy a kedvezményezett az adminisztrációtól származó egyértelmű biztosítékokra hivatkozzon (lásd a fenti 260. pontot).

267 Másrészt magából a La Poste-ra vonatkozó határozat szövegezéséből is kitűnik, hogy a 90-568. törvény 21. cikkének egyéb rendelkezései, nevezetesen az iparűzési adóval

kapcsolatos szabályok és a különös adózási szabályok vizsgálatára nem került sor. A Bizottság hallgatása tehát a különös adózási szabályokkal kapcsolatban a La Poste-ra vonatkozó határozatban nem szolgáltat elégséges alapot ahhoz, hogy a La Poste, illetve *a fortiori* a France Télécom jogosan bízzon abban, hogy ezen adószabályozás nem minősül állami támogatásnak (lásd ebben az értelemben a fenti 254. pontban hivatkozott Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 44. pontját).

268 Harmadrészt, amint azt a Bizottság védekezésében kifejti, az Elsőfokú Bíróság a fenti 247. pontban hivatkozott FFSA és társai kontra Bizottság ügyben megerősítette a La Poste-ra vonatkozó határozat azon megállapítását, amely szerint az ezen ügyben a szóban forgó adóalap csökkentése nem minősült állami támogatásnak. Ezen ítélet 167. és 168. pontjában az Elsőfokú Bíróság ugyanis úgy ítélte meg, hogy a 90-568. törvény 21. cikkének kérdéses rendelkezései az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó állami támogatásnak minősülnek, bár az EK 86. cikk (2) bekezdésében foglalt, közvállalkozásokra vonatkozó eltérésre tekintettel a közös piaccal összeegyeztethetők. Az ezen ítélettel szemben benyújtott fellebbezést a Bíróság elutasította (a C-174/97. P. sz., FFSA és társai kontra Bizottság ügyben 1998. március 25-én hozott végzés [EBHT 1998., I-1303. o.]). Így még ha a La Poste-ra vonatkozó határozat arra is vezethette a Francia Köztársaságot és a France Télécomot, hogy bízzanak abban, hogy a 90-568. törvény 21. cikkében előírt intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak, ezek a várakozások alaptalannak bizonyultak, és így nem lehetett őket a bizalomvédelem elve alapján védelemre érdemes várakozások közé sorolni.

269 Mindazonáltal negyedrészt akkor, amikor a kérdéses támogatást be kellett volna jelenteni – azaz azt megelőzően, hogy a France Télécomra az 1994-es évre kivetett iparűzési adó megfizetése esedékessé vált –, a Bizottság még nem fogadta el a La Poste-ra vonatkozó határozatot.

270 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Francia Köztársaság és a France Télécom nem bizonyította olyan kivételes körülmény fennállását, amely alapján a bizalomvédelem elvére hivatkozhatnának.

271 A felperesek egyetlen további érve sem kérdőjelezheti meg ezt a megállapítást.

272 Elsőként ugyanis a Francia Köztársaság az állami támogatási szabályoknak a vállalkozások közvetlen adóztatásával kapcsolatos intézkedésekre való alkalmazásáról szóló, 2004. február 9-i C (2004) 434 jelentésre hivatkozik. Feltételezve, hogy a felperes azt kívánja alátámasztani, hogy ez a jelentés köti a Bizottságot, elegendő megjegyezni, hogy a jelentés külön is jelzi, hogy „az a tény, hogy egy szabályozás bizonyos részét engedélyezték, semmiben nem érinti ugyanezen szabályozás más szempontból való összeegyeztethetőségét a Szerződés rendelkezéseivel". Így a jelentés szövege maga zárja ki, hogy a 90-568. törvény 21. cikke I. 3. pontjával bevezetett intézkedés jóváhagyására érvelést lehessen alapítani az ugyanezen cikk többi rendelkezésében foglalt intézkedések engedélyezésének bizonyítására.

273 Másodsorban a Francia Köztársaság azon érvét sem lehet elfogadni, amely szerint a jelen ügyek körülményei hasonlítanak a fenti 249. pontban hivatkozott Salzgitter kontra Bizottság ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben felmerült körülményekre. A szóban forgó ügyben ugyanis az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy az a körülmény, hogy valamely támogatás kedvezményezettje nem hivatkozhat a bizalomvédelem elvére azért, mert a támogatás bejelentését elmulasztották, nem fosztja meg attól a lehetőségtől, hogy a jogbiztonság elvének megsértésére hivatkozzon.

274 Márpedig a fenti 249. pontban hivatkozott Salzgitter kontra Bizottság ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyet olyan sajátos körülmények jellemezték, mint a kérdéses támogatás alapjául szolgáló rendelkezéssel kapcsolatosan kifogást nem emelő határozat, ennek részleges és hallgatólagos visszavonása, a Bizottság elemzésének megváltoztatása, bizonytalanság abban a kérdésben, hogy a szóban forgó rendelkezés újbóli alkalmazását be kellett-e jelenteni, valamint a Bizottság elhúzódó tétlensége annak ellenére, hogy tökéletesen tudatában volt a kérdéses támogatások fennállásának.

275 Összehasonlításképpen a jelen ügyekben a 90-568. törvény rendelkezéseit, amelyeken a különös adózási szabályok alapultak, nem jelentették be a Bizottságnak, és ezért az nem hozhatott arról kifogást nem emelő határozatot sem.

276 Ezzel kapcsolatban harmadrészt nem fogadható el a felperesek azon érve, amely szerint a Francia Köztársaságnak nem kellett bejelentenie a különös adózási szabályokat, mivel nem volt egyértelmű, hogy a francia jogalkotó állami támogatást kívánt nyújtani a France Télécomnak. Egyrészt ugyanis a tagállami szándéknak nincs kihatása az állami támogatás fennállására (lásd a fenti 198. pontot). Másrészt a valamely vállalkozás számára előny biztosítására alkalmas intézkedés bejelentése az a Szerződés által biztosított eszköz, amely lehetővé teszi, hogy a tagállamok megbizonyosodjanak arról, hogy nem nyújtanak jogellenes állami támogatást, illetve a vállalkozások arról, hogy nem részesülnek ilyen támogatásban. Márpedig mivel a különös adózási szabályok az iparűzési adó kivetésének az általános szabályoktól eltérő, két vállalkozásra vonatkozó módját jelentették, nem lehetett *a priori* kizárni, hogy állami támogatásról van szó. Ugyanakkor kétségtelen, hogy a különös adózási szabályokat nem jelentették be a Bizottságnak. Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy kivételes körülmények hiányában nem állhat fenn a támogatás kedvezményezettjének az adott időpontban arra vonatkozó jogos bizalma, hogy a támogatást szabályszerűen nyújtották, ha a támogatást az EK 88. cikk (3) bekezdése értelmében jogellenesen, a Bizottságnak való előzetes bejelentés nélkül vezették be (lásd ebben az értelemben a fenti 254. pontban hivatkozott Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 45. pontját).

277 Negyedszer, amint azt a Bizottság kifejti, a bizalomvédelem feltételei esetről esetre változnak. Így önmagában az a körülmény, hogy a Bizottság elismerte a France Télécom jogát arra, hogy a 2006/621 határozat alapjául szolgáló ügyben a bizalomvédelem elvére hivatkozzon, nem bír jelentőséggel annak kapcsán, hogy a jelen ügyben megilleti-e a vállalkozást ez a védelem.

278 Ötödször, végül a Francia Köztársaság azon érvét is el kell utasítani, amely szerint a Bizottság határozathozatali gyakorlata nem kiforrott a tárgykörben. Az ilyen bevett gyakorlat hiánya ugyanis nem támaszthatja alá azon állítást, hogy a felperesek jogosan számíthattak arra, hogy a különös adózási szabályok nem minősülnek állami támogatásnak.

279 A fentiekből következően a felperesek érveit nem lehet elfogadni, következésképpen a Francia Köztársaság által felhozott negyedik jogalapot és a France Télécom negyedik jogalapjának első részét el kell utasítani.

7. *Egy nem meghatározott összegű támogatás visszatéríttetése elrendelésének lehetőségéről és a jogbiztonság elvének tiszteletben tartásáról*

A felek érvei

280 A France Télécom negyedik jogalapjának második részében úgy érvel, hogy a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatás visszatérítttetésének feltétele, hogy pontosan meg lehessen határozni annak összegét, és úgy véli, hogy a visszatérítttetendő összeg hipotetikus jellege sérti a jogbiztonság elvét.

281 A France Télécom megjegyzi, hogy a jogbiztonság elve nem korlátozódhat a támogatás kedvezményezettjében a jogos bizalom kialakulásához megkövetelt feltételekre (a fenti 249. pontban hivatkozott Salzgitter kontra Bizottság ügyben hozott ítélet), és hogy ez az elv megköveteli, hogy az adminisztráció minden joghatást kiváltó aktusa egyértelmű és pontos legyen, lehetővé téve azt, hogy az érdekeltek félreérthetőség nélkül megismerjék jogaikat és kötelezettségeiket, és ezeknek megfelelően járjanak el (a Bíróság C-279/95. P. sz., Langnese-Iglo kontra Bizottság ügyben 1998. október 1-jén hozott ítéletének [EBHT 1998., I-5609. o.] 78. pontja). Ennek az elvnek megfelelően tehát a Bizottság köteles lett volna olyan adatokat szolgáltatni a Francia Köztársaság számára, amely alapján jelentős nehézség nélkül meghatározható a visszatérítttetendő támogatás összege, valamint rögzítenie kellett volna azokat a szempontokat, amelyek alapján felmérhető a France Télécom által élvezett, versenyellenes előnyök mértéke (a Bíróság 70/72. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1973. július 12-én hozott ítélete [EBHT 1973., 813. o.], 102/87. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 1988. július 13-án hozott ítéletének [EBHT 1988., 4067. o.] 33. pontja és C-480/98. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2000. október 12-én hozott ítéletének [EBHT 2000., I-1817. o.] 25. pontja).

282 Márpedig a Bizottság a határozatában indikatív sáv megállapítására szorítkozott, anélkül azonban, hogy pontosan meghatározta volna a visszatéríttetendő támogatás összegének kiszámításához szükséges szempontokat. Ebből következően a megtámadott határozat nem vált ki egyértelmű és határozott joghatásokat, és így sérti a jogbiztonság elvét.

283 Ténylegesen lehetetlennek bizonyul pontosan kiszámítani a France Télécomra a 2003-as évet megelőzően kivetett iparűzési adó, és azon adó összege közötti különbséget, amelyet az általános szabályok szerint kellett volna a France Télécomnak megfizetnie.

284 A France Télécom ugyanis nem rendelkezik olyan analitikus könyveléssel, amely alapján az adóalapot településenként fel lehetett volna osztani, mivel az első rendelkezésre álló adatok 2001-re vonatkoztak, amely az általános adókódex 1467. A. cikke alapján a 2003-ra megállapított adó referencia-időszaka (lásd a fenti 21. pontot). A France Télécom körülbelül 19 000 telephellyel rendelkezik, amelyeket 1991 és 2000 között jelentős változások érintettek, és ezért a 2001-et megelőző évekre lehetetlenné vált az adóalap tényleges felosztása.

285 Ezen túlmenően az, hogy lehetetlen volt az adóalap felosztása, ami alapján ki lehetett volna számítani azon adó összegét, amelyet a France Télécomnak egyébként fizetnie kellett volna, azzal a következménnyel járt, hogy az alkalmazandó helyi tényleges adómértékek meghatározása is lehetetlenné vált, amelyek egyébként már nem is állnak rendelkezésre. Így a Bizottsággal 2003 májusában az 1994-től 1999-ig terjedő időszakra vonatkozóan közölt összegeket úgy kapták, hogy az adómérték országos súlyozott átlagából lineáris kivetítéssel kiszámították a France Télécom által fizetett adó mértékének országos átlagát.

286 A 2004 júliusában megküldött adatok már megbízhatóbbak voltak, mivel azok az általános szabályok szerint 2003-ban a France Télécomra ténylegesen kivetett összegen alapultak, ugyanakkor a korábbi évek tekintetében szintén kivetítéssel megállapított adatokról volt szó.

287 E körülmények között a közigazgatási eljárás során a Francia Köztársaság által megküldött adatok csak indikatív jellegűek voltak, és erősen megközelítőleges értékeket tartalmaztak, amelyre a Bizottság figyelmét megfelelően felhívták. Egyébként ez az adminisztráció előtt ismert volt, amint arról a bizottsági tagok testületének azon ülésén készült jegyzőkönyv is tanúskodik, amelyen a megtámadott határozat elfogadására sor került. Így a megtámadott határozatban rögzített szempontok alapján nem lehet kiszámítani a France Télécom által állítólagosan élvezett előny pontos összegét. Márpedig a 2003/216 és a 2006/621 határozatban a Bizottság az általa azonosított támogatások összege kiszámításának lehetetlenségéből azt vezette le, hogy azok visszatérítettését nem lehet elrendelni.

288 A Bizottság előzetesen azt állítja, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság érvényesen szorítkozhat a támogatások visszatérítettésére vonatkozó kötelezettség megállapítására, a nemzeti hatóságokra hagyva a visszatérítendő támogatások pontos összegének kiszámítását.

289 A Bizottság ezt követően úgy érvel, hogy a biztos könyvelési adatok hiánya nem zárja ki valamely támogatás visszatérítettését, amennyiben ez utóbbi pontosan azonosítható. Márpedig a megtámadott határozat pontosan meghatározta a kérdéses támogatást, mint azt az adóterhek közötti eltérést, ami azon összegek közötti különbségből eredt, amely iparűzési adó címén a France Télécomot terhelte volna az általános szabályok hatálya alatt, valamint amelyet e vállalkozásra 1994 és 2002 között ténylegesen kiróttak. A kérdéses támogatás pontos számszerűsítése nem érinti a megtámadott határozat jogszerűségét, hanem annak végrehajtási szakaszához kapcsolódik, amely az EK 10. cikkben előírt, a Bizottság és a tagállamok közötti jóhiszemű együttműködés kötelezettségén nyugszik.

290 Ebben a vonatkozásban elsőként megállapítható, hogy a rendelkezésre álló adatokból történő kivetítés módszere használható. Egyébként a Francia Köztársaság is ezt a módszert alkalmazta a közigazgatási eljárás során, amelynek eredményeként két számsor állt elő, amelyet a megtámadott határozat a visszatérítettendő összeg határainak indikatív meghatározása során alapul vett.

291 Ezen összegek indikatív jellegét a Bizottság tagjainak testülete kellően szem előtt tartotta (PV (2004) 1667 végleges, 2004. július 19. és 20., 20.1. pont, 34. o.), és ennek következtében egészítette ki a megtámadott határozat (59) preambulumbekezdését az „indikatív” kifejezéssel a 2005. január 19-én elfogadott helyesbítésben (C (2005) 75 végleges), amelyről a Francia Köztársaságot még aznap értesítette.

292 Másodsorban nem vehető komolyan az az állítás, hogy lehetetlen utólag rekonstruálni az adóterhek azon összegeit, amelyeket a France Télécomnak az általános szabályok hatálya alatt kellett volna megfizetnie.

293 Először is a francia hatóságok kettő, sorrendben 2003. május 15-én és 2004. január 29-én benyújtott, kellően hitelesként előterjesztett adatsorra támaszkodtak annak bizonyítása érdekében, hogy a France Télécom az 1991-től 2002-ig terjedő időszakban nem élvezett előnyt. Márpedig a Francia Köztársaság első alkalommal csak akkor állította, hogy becslései nem megbízhatóak, amikor tudomást szerzett arról, hogy a Bizottság a France Télécomra az 1991-től 1993-ig terjedő időszakra kivetett átalánybefizetések és az 1994-től 2002-ig érvényesülő különös adózási szabályokból következő adóterhek közötti eltérés közötti kompenzációra alapított érvelés elutasítására készül.

294 Másodsorban teljesen megalapozatlanok azok az állítások, amelyek szerint nem állnak rendelkezésre az iparűzési adó azon összegének meghatározásához szükséges adatok, amelyet a France Télécomnak az általános szabályok szerint 1994 és 2002 között fizetnie kellett volna.

295 Valószínűtlennek tűnik ugyanis, hogy a France Télécom egy nem túl távoli időszakon belül ne ismerné kellő pontossággal eszközeinek földrajzi elhelyezkedését. Az azon területi önkormányzatok által az adott évekre megszavazott adómértékek pedig, amelyek területén a France Télécom telephellyel rendelkezett, közérdekű adatok, amelyek eltűnése teljesen megmagyarázhatatlan lenne.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

296 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a Francia Köztársaság az Elsőfokú Bíróság által feltett kérdésekre adott válaszában jelezte, hogy a fenti 93. pontban hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet nyomán visszavonja keresetének ötödik jogalapját, amelyben azt állította, hogy a kérdéses támogatás pontos összege kiszámításának lehetetlensége kizárja a visszatéríttetési kötelezettség végrehajtását, és elrendelte a megtámadott határozat 2. cikkének átmeneti végrehajtását. E körülmények között kizárólag a France Télécom által előadott érvek vizsgálatára kerül sor.

297 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság a jogellenes támogatás visszatéríttetését elrendelő határozatában nem köteles feltüntetni a visszatérítendő támogatás pontos összegét. A közösségi jog ezzel kapcsolatban ugyanis mindössze azt követeli meg, hogy egyrészt a jogellenesen nyújtott támogatások visszatéríttetése nyomán a korábbi állapot álljon helyre, és másrészt e visszatérítésre a nemzeti jog által előírt módon kerüljön sor, akként, hogy ez utóbbi rendelkezéseinek alkalmazása ne sértse a közösségi jog hatályát és hatékonyságát (lásd a fenti 184. pontban hivatkozott Ladbroke Racing kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 187. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

298 Elegendő tehát, ha a visszatéríttetendő támogatás összegét a határozatban foglalt információk alapján jelentős nehézség nélkül ki lehet számítani (a fenti 281. pontban hivatkozott Franciaország kontra Bizottság ügyben 1988. július 13-án hozott ítélet 33. pontja).

299 A Bizottság tehát érvényesen szorítkozhat a kérdéses támogatás visszatéríttetésére vonatkozó kötelezettség megállapítására, a nemzeti hatóságokra hagyva a visszatérítendő támogatás pontos összegének kiszámítását, különösen, ha e számítás megköveteli az adórendszer vagy a társadalombiztosítási rendszer figyelembevételét, amelyek szabályait az alkalmazandó nemzeti jog rögzíti (a fenti 281. pontban hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2000. október 12-én hozott ítélet 26. pontja és a fenti 184. pontban hivatkozott Ladbroke Racing kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 188. pontja).

300 Mindazonáltal az, hogy a Bizottság tartózkodhat a visszatéríttetendő támogatás pontos összegének meghatározásától, nem teszi lehetővé az intézmény számára, hogy megsértse a jogbiztonság elvét, amely megköveteli, hogy az adminisztráció minden joghatást kiváltó aktusa egyértelmű és pontos legyen, lehetővé téve azt, hogy az érdekeltek félreérthetőség nélkül megismerjék jogaikat és kötelezettségeiket, és ezeknek megfelelően járjanak el (a fenti 281. pontban hivatkozott Langnese-Iglo kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 78. pontja).

301 A jelen ügyben emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (59) preambulumbekezdésében jelezte, hogy a kérdéses támogatásnak 798 millió euró és 1,14 milliárd euró közé kell esnie. Ennélfogva a 798 millió euró összeget a visszatéríttetendő támogatás minimumösszegének kell tekinteni a vitatott határozat 2. cikkével összhangban. Az állami támogatások tárgyában hozott határozat rendelkező része ugyanis oly módon elválaszthatatlan annak indokolásától, hogy azt szükség esetén az elfogadásához vezető indokok figyelembevételével kell értelmezni. Mivel a kérdéses támogatás összeghatárai nem indikatív jellegűek, a megtámadott határozat megfelelő információkat tartalmaz ahhoz, hogy lehetővé tegye, hogy a Francia Köztársaság jelentős nehézség nélkül saját maga határozza meg a visszatéríttetendő támogatás végleges összegét (lásd ebben az értelemben a fenti 87. pontban hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet 31–40. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

302 Egyrészt ugyanis a megtámadott határozat (42) preambulumbekezdésében a Bizottság pontosan azonosította a kérdéses támogatást akként, mint „a France Télécom által ténylegesen kifizetett iparűzési adó és az 1994. január 1-je és 2003. január 1-je között, az általános rend [helyesen: szabályok] szerint fizetendő [iparűzési adó] közötti különbséget”.

303 Másrészt a megtámadott határozat (54)–(60) preambulumbekezdésében a Bizottság ismertette a Francia Köztársaság által a közigazgatási eljárásban közölt becsléseket, és ezekre az adatokra alapozva állapította meg a kérdéses támogatás összegét. Ezáltal a Bizottság jogosan hivatkozott arra, hogy a kérdéses támogatás összegének becslésére szolgáló módszerek, mint amilyen a jelen ügyben felhasznált módszerek, elfogadhatók akkor, ha a tagállam és a vállalkozás nem képes pontosan kiszámítani a France Télécom által kapott előnyt.

304 Így, mivel a visszatérítendő támogatás összegét a megtámadott határozatban foglalt információk alapján jelentős nehézség nélkül ki lehetett számítani, helyénvaló volt a Bizottság arra vonatkozó megjegyzése az említett határozat (59) és (60) preambulumbekezdésében, hogy a visszatérítendő támogatás pontos összegét a francia hatóságok fogják meghatározni a határozat végrehajtási szakában.

305 Ebből következően nem megalapozott a France Télécom érvelése arra vonatkozóan, hogy mivel lehetetlen kiszámítani a kérdéses támogatás összegét, ezért az annak visszatérítettésére kötelezés sérti a jogbiztonság elvét. Következésképpen a France Télécom negyedik jogalapjának második részét el kell utasítani.

8. *Az elévülési szabályok alkalmazásáról*

A felek érvei

306 A Francia Köztársaság és a France Télécom az általuk előadott harmadik jogalapban emlékeztetnek arra, hogy a 659/1999 rendelet 15. cikke alapján a Bizottságnak a támogatás visszatérítettésére vonatkozó hatásköre tízéves elévülési időn belül gyakorolható, és hogy az elévülési idő azon a napon kezdődik, amikor a támogatást a kedvezményezettnek egyedi támogatás formájában vagy támogatási program részét képező támogatás formájában nyújtják.

307 Mind a Francia Köztársaság, mind a France Télécom vitatja a Bizottság elemzését arra vonatkozóan, hogy a kérdéses támogatásokat támogatási program részeként nyújtották, és hogy az elévülési idő azon a napon kezdődött, amikor az első támogatást ténylegesen kifizették a France Télécom számára, azaz 1994. január 1-jén.

308 Ellenkezőleg, úgy vélik, hogy a jogbiztonság elve alapján a határidő azon a napon kezdődik, amikor a szóban forgó intézkedés jogilag kötelezővé válik, vagyis a jelen esetben 1990. július 2-án, amikor kihirdették és hatályba léptették a 90-568. törvényt, amelynek 21. cikke egyértelműen és pontosan rögzítette az 1994-től a France Télécomra alkalmazandó különös adózási szabályokat. Ezen állítás megalapozására tíz érvet hoznak fel.

309 Először a Bizottság úgy véli, hogy a tagállamok áthágják az EK 88. cikk (3) bekezdésében foglalt kötelezettségüket az új támogatások bejelentésére vonatkozóan, ha – a kifizetéstől függetlenül – jogi kötelezettséget vállalnak egy támogatással kapcsolatban.

310 Másodszor, ugyancsak az új támogatások bejelentésével kapcsolatban, azt az érvet hozzák fel, hogy az ítélkezési gyakorlat megerősíti a Bizottság gyakorlatát (az Elsőfokú Bíróság T-109/01. sz., Fleuren Compost kontra Bizottság ügyben 2004. január 14-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-127. o.] 74. pontja).

311 Harmadszor, arra a tényre hivatkoznak, hogy az állítólagos támogatás évenkénti nyújtásának nem volt hatása az elévülési idő számítására, mivel a 659/1999 rendelet nem tartalmaz semmilyen, a versenyszabályok folyamatos megsértésére alkalmazott szabályhoz hasonló rendelkezést.

312 Negyedszer, a 90-568. törvény adózási szabályai nem minősülnek az állami támogatásokkal kapcsolatos szabályozás értelmében támogatási programnak, mivel a rendelkezés csak egyetlen vállalkozást érintett, bevezetésére egyetlen állami intézkedéssel került sor, amelyet hatályon kívül helyezése előtt nem módosítottak, nem vált szükségessé utólagos alkalmazási szabály, továbbá nem kívánt előnyt biztosítani a vállalkozás számára.

313 Ötödször, a 659/1999 rendelet 15. cikke abban az időpontban rögzítette az elévülési idő kezdő időpontját, amikor a támogatást „nyújtják”, és nem amikor „kifizetik”, nyelvi változattól függetlenül (például „concedido” spanyolul, „granted” angolul, „gewährt” németül, „vienne concesso” olaszul). Ezenkívül a 15. cikk szóhasználata eltér ugyanezen rendelet 14. cikkének megfogalmazásától, amely a kamatok számításának kezdetét a támogatás „rendelkezésre bocsátásától” írja elő. A támogatás nyújtása időpontjának alapulvétele főszabály szerint végeredményben összhangban áll a Bizottság határozathozatali gyakorlatával (a Franciaország által a Scott Paper SA/Kimberly-Clark javára nyújtott állami támogatásról szóló, 2000. július 12-i 2002/14/EK határozat [HL 2002. L 12., 1. o.], amelyet az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlata is megerősített (a fenti 254. pontban hivatkozott Scott kontra Bizottság ügyben hozott ítélet).

314 Hatodszor, jogbizonytalansághoz vezet a Bizottság azon állítása, amely szerint a támogatást attól az időponttól kell nyújtottnak tekinteni, amikortól azt ki lehet számítani, mivel ezen állítás alapján nem lehet pontosan azonosítani semmilyen időpontot.

315 Márpedig a francia hatóságok és a France Télécom előadják, hogy a Bizottságtól származó első tájékoztatáskérés 2001. június 28-án kelt, azaz több mint tíz évvel 1990. július 2-át követően. Mivel a kérdéses támogatás visszatérítettése elévült, a megtámadott határozatot meg kell semmisíteni.

316 A Francia Köztársaság válaszában vitatja a Bizottság által az ellenkérelmében hivatkozott ítélkezési gyakorlat relevanciáját, csakúgy mint az arra vonatkozó kérdés jelentőségét, hogy a kérdéses támogatás létező támogatásnak minősült-e a 659/1999 rendelet 15. cikkének alkalmazásától függetlenül. A francia hatóságok hozzáfűzik, hogy nincs alátámasztva, és nem is következik a 659/1999 rendelet 15. cikkéből a Bizottság azon állítása, amely szerint támogatási program esetén el kell egymástól különíteni egyrészt a támogatásra vonatkozó jogi kötelezettségvállalás időpontját, másrészt azt az időpontot, amikor az egyes támogatásokat ki lehet számítani.

317 A Bizottság vitatja ezeket az állításokat.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

318 A 659/1999 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése alapján a Bizottságnak a támogatás visszatérítettésére vonatkozó hatásköre tízéves elévülési időn belül gyakorolható.

319 Ugyanezen rendelet 15. cikkének (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A jogvesztő határidő [helyesen: elévülési idő] azon a napon kezdődik, amikor a jogellenes támogatást a kedvezményezettnek egyedi támogatás formájában vagy támogatási program részét képező támogatás formájában nyújtják. A Bizottság vagy a Bizottság kérésére eljáró tagállam jogellenes támogatással kapcsolatos intézkedései megszakítják a jogvesztő határidőt [helyesen: elévülési időt]. A jogvesztő határidő [helyesen: elévülési idő] minden megszakítástól számítva újra indul. A jogvesztő határidőt fel kell függeszteni [helyesen: Az elévülési idő nyugszik], amíg a Bizottság határozata az Európai Közösségek Bírósága előtt függőben [helyesen: folyamatban] lévő eljárás alá tartozik.”

320 A 659/1999 rendelet 15. cikke (2) bekezdésének hivatkozott rendelkezéseiből következően az elévülési idő azon a napon kezdődik, amikor meg lehet állapítani annak a támogatásnak a nyújtását, amelynek visszatérítettését a Bizottság elrendelte, azaz amennyiben a támogatás nyújtása kötelező jogi aktusok elfogadásától függ, akkor ezen aktusok elfogadásának napján (a fenti 310. pontban hivatkozott Fleuren Compost kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 74. pontja; lásd még ebben az értelemben a fenti 254. pontban hivatkozott Scott kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 3. és 57. pontját).

321 A jelen ügyben a Francia Köztársaság és a France Télécom úgy véli, hogy a kérdéses támogatást nyújtó kötelező jogi aktus a 90-568. törvény, amely 1990. július 2-től hatályos. Az elévülési idő tehát 2000. július 1-jén lejárt, és eközben nem szakította meg a Bizottság semmilyen intézkedése, mivel a Francia Köztársaságnak címzett első tájékoztatáskérés 2001. június 28-án kelt.

322 Mindazonáltal a megtámadott határozat (42) preambulumbekezdésében a Bizottság akként határozta meg az állami támogatást megvalósító előnyt, mint „a France Télécom által ténylegesen kifizetett iparűzési adó és az 1994. január 1-je és 2003. január 1-je között, az általános rend [helyesen: szabályok] szerint fizetendő [iparűzési adó] közötti különbséget". A Bizottság szerint tehát a kérdéses támogatás nem a France Télécomra alkalmazandó különös adózási rendelkezésekből adódik, hanem az adóterhek közötti eltérésből, amely azon összegek közötti különbségből ered, amelyet a vállalkozásnak iparűzési adó címén kellett volna fizetnie, ha az általános adózási szabályok hatálya alatt állt volna, és aközött, amelyet a rá vonatkozó különös adózási rendelkezések értelmében ténylegesen kivetettek rá (lásd a fenti 201. pontot).

323 Márpedig az iparűzési adó évenkénti esedékességéből következően (lásd a fenti 202. pontot) a France Télécom javára fennálló előny az egyes években attól függött, hogy a különös adózási szabályok alapján alacsonyabb mértékű iparűzési adót vetettek-e ki a France Télécomra annál, mint amelyet az általános szabályok hatálya alatt kellett volna megfizetnie. Meg kell állapítani, hogy már a kérdés maga a különös adózási szabályokon kívüli körülményektől függött, különösen azoktól az adómértékektől, amelyeket évente szavaztak meg azok a területi önkormányzatok, amelyek területén a France Télécom telephellyel rendelkezett.

324 Ebből az okból kifolyólag a kérdéses támogatás 659/1999 rendelet 15. cikke (2) bekezdésének értelmében vett nyújtását nem lehet megállapítani 1994 előtt, mivel ekkor fogadták el azon kötelező jogi aktusokat, amelyek első alkalommal tették lehetővé az adóterhek közötti eltérés fennállásának megállapítását. Ezzel kapcsolatban nem fogadható el a felperesek érvelése, mivel az ahhoz vezetne egy jövőben alkalmazandó, különös szabályokat bevezető jogi aktus esetében, hogy az elévülési idő kezdő időpontja

olyan időpont lenne, amikor nem lehet kellő bizonyossággal megállapítani, hogy e különös szabályok megvalósítanak-e olyan előnyt, amely állami támogatásnak minősülhet.

325 Mindezek alapján a 659/1999 rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében szabályozott elévülési idő 2001. június 28-án, amikor a Bizottság a Francia Köztársasághoz tájékoztatáskéréssel fordult, nem járt le. Ebből következően az elévülési idő ebben az időpontban újra indult, és a megtámadott határozat meghozatalának időpontjában, 2004. augusztus 2-án nem járt le.

326 Mindezek alapján a Francia Köztársaság és a France Télécom által előadott harmadik jogalapot el kell utasítani.

327 A fentiek összességéből következően a felperesek egyetlen jogalapját sem lehet elfogadni, ezért a megtámadott határozat megsemmisítésére irányuló kérelmeiket el kell utasítani.

A költségekről

328 Az eljárási szabályzat 87. cikkének (2) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Francia Köztársaság és a France Télécom pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell őket a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (harmadik tanács)

a következőképpen határozott:

1) Az Elsőfokú Bíróság a kereseteket elutasítja.

2) Az Elsőfokú Bíróság a Francia Köztársaságot és a France Télécom SA-t kötelezi a költségek viselésére.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Kihirdetve Luxembourgban, a 2009. november 30-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

Jogi háttér . . . . . II - 4324

1. Az állami támogatásokra alkalmazandó szabályok . . . . . II - 4324

2. A Bizottság határozathozatalára vonatkozó szabályok . . . . . II - 4329

A jogvita alapját képező tényállás . . . . . II - 4331

1. A France Télécom létrehozása . . . . . II - 4331

2. A France Télécomra kivetett iparűzési adó . . . . . II - 4332

Az iparűzési adó általános rendszere . . . . . II - 4332

A France Télécomra alkalmazandó szabályok . . . . . II - 4334

Az általános szabályok szerinti adóztatás elve . . . . . II - 4334

Az átalánybefizetés . . . . . II - 4334

Különös adózási szabályok . . . . . II - 4335

3. A közigazgatási eljárás . . . . . II - 4336

4. A megtámadott határozat . . . . . II - 4339

Az eljárás és a felek kérelmei . . . . . II - 4348

A jogkérdésről . . . . . II - 4351

1. A megsemmisítésre irányuló jogalapok összefoglalása . . . . . II - 4351

2. A Bizottság határozatainak meghozatalára vonatkozó szabályok betartásáról . . . . . II - 4352

A felek érvei . . . . . II - 4352

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 4355

3. A Francia Köztársaság védelemhez való jogának tiszteletben tartásáról . . . . . II - 4360

A felek érvei . . . . . II - 4360

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 4361

4. A France Télécom eljárási jogainak tiszteletben tartásáról . . . . . II - 4364

A felek érvei . . . . . II - 4364

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 4365

5. Az állami támogatás fennállásáról . . . . . II - 4367

A felek érvei . . . . . II - 4367

Az adórendszer általános szerkezetére alapított igazolások fennállásáról . . . . . II - 4367

Az átalánybefizetés jellegéről . . . . . II - 4368

A France Télécomra az 1991 és 2002 közötti időszak tekintetében alkalmazandó adózási szabályok oszthatatlan jellegéről . . . . . II - 4371

A kompenzáció szükségességéről . . . . . II - 4372

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 4376

Az előny fennállásáról . . . . . II - 4376

– A különös adózási szabályok átalánybefizetéstől független vizsgálatának lehetőségéről . . . . . II - 4378

– A kompenzáció lehetőségéről . . . . . II - 4380

– Az adóterhek közötti eltérés fennállásáról . . . . . II - 4383

Az adórendszer koherenciájára alapított igazolásról . . . . . II - 4385

6. A bizalomvédelem elvének alkalmazásáról . . . . . II - 4389

A felek érvei . . . . . II - 4389

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 4393

7. Egy nem meghatározott összegű támogatás visszatérítettése elrendelésének lehetőségéről és a jogbiztonság elvének tiszteletben tartásáról . . . . . II - 4399

A felek érvei . . . . . II - 4399

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 4403

8. Az elévülési szabályok alkalmazásáról . . . . . II - 4405

A felek érvei . . . . . II - 4405

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja . . . . . II - 4408

A költségekről . . . . . II - 4410